

Eesti Pank
Bank of Estonia

Eesti 2009. aasta III kvartali maksebilanss

2010

SISUKORD

LÜHIÜLEVAADE	4
JOOKSEVKONTO	7
Kaubad.....	8
Teenused	13
Tulu.....	18
Jooksev- ja kapitaliülekanded	22
FINANTSKONTO	23
Otseinvesteeringud	24
Portfelliinvesteeringud.....	29
Tuletisinstrumendid.....	32
Muud investeeringud	33
Reservvarad.....	38
EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÕLG 30. septembril 2009	39

LÜHIÜLEVAADE

Jooksevkonto jätkas ülejäägiga

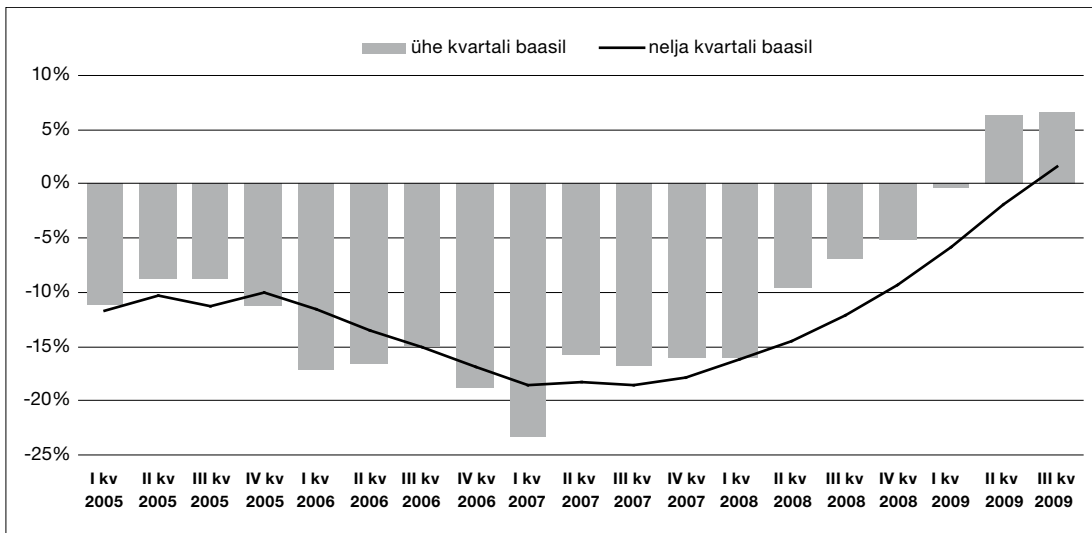
Eesti sisetarbimine oli teist kvartalit järjest väiksem kui majanduses teenitud tulud kokku. **Jooksevkonto ülejääk oli 3,5 mld krooni** ja moodustas sama kvartali sisemajanduse koguproduktist 6,6% (vt tabel 1 ja joonis 1).

Kaupu ja teenuseid eksporditi 3,6 mld krooni eest rohkem kui imporditi ning nende ülejääk ulatus 6,7%ni sisemajanduse koguproduktist.

Tabel 1. Eesti maksebilanss (mln kr)*

Kirje	2007			2008			2009		
	Kokku	I	II	III	IV	Kokku	I	II	III
Jooksevkonto	-43 538,7	-9 670,0	-6 328,7	-4 402,6	-3 152,1	-23 553,4	-188,7	3 443,8	3 519,3
Kaubad ja teenused	-28 586,2	-4 157,9	-2 418,3	-1 666,7	-2 469,0	-10 711,9	820,4	4 976,1	3 559,7
Kaubad	-43 581,0	-7 768,6	-7 551,5	-7 009,5	-7 051,7	-29 381,3	-2 778,9	-1 045,2	-2 168,2
kreedid (FOB)	126 534,2	31 811,4	35 045,5	34 725,2	31 978,7	133 560,8	23 428,3	25 466,8	25 916,9
deebet (FOB)	-170 115,3	-39 580,0	-42 597,0	-41 734,7	-39 030,3	-162 942,0	-26 207,3	-26 512,0	-28 085,1
Teenused	14 994,8	3 610,7	5 133,2	5 342,7	4 582,7	18 669,4	3 599,3	6 021,3	5 727,9
kreedid	50 065,4	11 839,7	13 922,4	15 303,9	14 174,1	55 240,1	10 642,7	12 702,4	13 374,5
deebet	-35 070,6	-8 229,0	-8 789,2	-9 961,2	-9 591,4	-36 570,7	-7 043,4	-6 681,1	-7 646,6
Tulu	-16 575,0	-5 493,0	-4 533,0	-3 494,4	-2 350,9	-15 871,4	-1 335,5	-2 455,0	-1 011,1
kreedid	19 093,3	4 296,0	4 392,8	5 452,8	3 255,0	17 396,6	2 992,6	2 147,2	3 118,4
deebet	-35 668,4	-9 789,0	-8 925,9	-8 947,2	-5 605,9	-33 268,0	-4 328,1	-4 602,2	-4 129,5
Jooksevülekanded	1 622,5	-19,2	622,6	758,6	1 667,8	3 029,8	326,5	922,6	970,8
kreedid	7 610,8	1 674,6	1 721,6	1 823,0	3 001,4	8 220,7	1 888,2	1 736,1	2 047,6
deebet	-5 988,3	-1 693,8	-1 099,0	-1 064,5	-1 333,6	-5 190,8	-1 561,8	-813,5	-1 076,8
Kapitali- ja finantskonto (reservvarata)	42 261,0	11 456,3	8 932,0	4 162,8	8 258,4	32 809,5	-1 791,2	-668,2	-8 240,2
Kapitalikonto	2 561,0	340,9	574,9	621,2	975,0	2 511,9	627,0	816,1	1 595,7
Finantskonto	39 700,0	11 115,4	8 357,1	3 541,7	7 283,4	30 297,6	-2 418,2	-1 484,4	-9 835,9
Otseinvesteeringud	11 344,1	4 405,2	1 296,8	1 779,0	1 831,5	9 312,5	167,8	-3 314,8	-2 542,8
Välismaal	-19 912,0	-4 734,3	-1 884,1	-2 996,6	-1 685,1	-11 300,1	-2 698,7	-3 706,7	-3 718,2
Eestis	31 256,1	9 139,4	3 180,9	4 775,6	3 516,6	20 612,5	2 865,9	392,0	1 175,3
Portfelliinvesteeringud	-5 558,2	1 645,4	2 428,9	-1 910,8	5 691,0	7 854,5	-259,5	-5 904,6	-2 345,0
Nõuded	-8 440,6	1 572,0	3 288,7	-1 551,1	7 330,3	10 639,9	652,4	-5 435,9	-2 291,4
Omandiväärtpaberid	-7 688,8	1 539,9	947,6	-57,6	1 672,5	4 102,5	183,4	-258,8	-798,1
Võlaväärtpaberid	-751,8	32,1	2 341,1	-1 493,5	5 657,8	6 537,4	469,0	-5 177,1	-1 493,3
Kohustused	2 882,4	73,4	-859,8	-359,7	-1 639,2	-2 785,4	-912,0	-468,6	-53,6
Omandiväärtpaberid	3 533,3	-1 007,7	-235,7	-471,8	-1 700,1	-3 415,3	-410,0	-112,5	134,9
Võlaväärtpaberid	-650,9	1 081,1	-624,1	112,1	60,9	629,9	-502,0	-356,1	-188,5
Tuletisinstrumentid	-797,8	792,0	-7,6	-579,3	623,2	828,5	160,1	314,7	268,1
Nõuded	-883,4	812,5	-56,8	-233,3	152,2	674,6	163,2	132,4	133,7
Kohustused	85,6	-20,5	49,2	-346,0	471,0	153,9	-3,1	182,3	134,3
Muud investeeringud	34 711,9	4 272,9	4 639,0	4 252,8	-862,4	12 302,2	-2 486,6	7 420,3	-5 216,1
Nõuded	-22 289,4	-1 867,9	-236,6	875,8	-4 433,2	-5 662,0	7 634,3	11 713,5	86,7
Pikaajalised	-3 288,4	-662,6	-587,4	730,3	243,7	-276,0	309,6	98,8	-415,7
Lühiajalised	-19 001,1	-1 205,3	350,8	145,5	-4 676,9	-5 386,0	7 324,7	11 614,7	502,4
Kohustused	57 001,3	6 140,8	4 875,6	3 377,0	3 570,8	17 964,2	-10 120,9	-4 293,2	-5 302,8
Pikaajalised	46 534,1	2 465,7	-12 443,3	4 306,6	-3 850,1	-9 521,2	-435,1	-305,2	-3 324,4
Lühiajalised	10 467,2	3 675,2	17 318,9	-929,6	7 421,0	27 485,4	-9 685,8	-3 988,1	-1 978,4
Vead ja täpsustused	2 679,6	162,6	1 115,7	-1 688,1	-976,6	-1 386,4	-310,4	-1 591,5	1 265,4
Üldbilanss	1 401,9	1 948,9	3 719,0	-1 927,8	4 129,7	7 869,7	-2 290,3	1 184,1	-3 455,5
Reservvara	-1 401,9	-1 948,9	-3 719,0	1 927,8	-4 129,7	-7 869,7	2 290,3	-1 184,1	3 455,5

* Vastavalt täiendava teabe laekumisele on korrigeeritud eelnevate perioodide andmeid.

Joonis 1. Jooksevkonto saldo suhtena SKPsse

Kaupade konto puudujääk suurenes 2009. aasta III kvartalis võrreldes eelmise kvartaliga kaks korda ning oli 2,2 mld krooni (4% sama kvartali SKP suhtes). Puudujäägi suurenemise tingis kaupade impordi kiirem kasv võrreldes ekspordiga (vastavalt 6% ja 2%). Import ja väliskaubanduse puudujääk suurenes peamiselt töötluks sisseveetavate mineraalsete toodete arvel. 2008. aasta III kvartaliga võrreldes vähenes kaupade eksport neljandiku ja import kolmandiku võrra.

Teenuste import kasvas III kvartalis võrreldes II kvartaliga samuti kiiremini (15%) kui eksport (5%) ning see tõi kaasa teenuste konto ülejäägi mõningase vähenemise. Sesonsetest mõjuritest tulenevalt suurenes enim reisiteenuste import. Sellele vaatamata oli teenuste konto ülejääk üks viimase 18 aasta suurimaid – 5,7 mld krooni. 2008. aasta III kvartaliga võrreldes vähenes teenuste eksport 13% ja import 23%.

Tööjõu- ja kapitalitulu netoväljavool vähenes ka III kvartalis (II kvartaliga võrreldes enam kui kaks korda) ning oli 1 mld krooni. Mitteresidentide Eestis teenitud tulu kahanes 10%, Eesti residentide välismaal teenitud tulu aga suurenes ligi poole võrra. Mitteresidentide tulu Eestisse tehtud otseinvesteeringutelt jäi II kvartali tasemele. Tulu vähenes põhiliselt muu investeeringutulu arvel (laenuintressid).

Jooksevülekannete ülejääk oli III kvartalis ligi 1 mld krooni ehk ligilähedasel sama suur kui II kvartalis. Laekunud ülekanded suurenesid 18% ning lähetatud ülekanded 32%.

Jooksevkonto krediidikäibest 71% ja deebetkäibest 81% oli seotud Euroopa Liidu riikidega.

Kapitalikonto ülejääk suurenes III kvartalis võrreldes eelmise kvartaliga kaks korda ja ulatus 1,6 mld kroonini. Kasv saavutati eelkõige kapitaliülekannetena laekunud välisabi parema ärakasutamise tõttu.

Eesti oli netovälislaenuandja: finantskontol jätkus kapitali netoväljavool

Välismajandustegevuse ülejääki ei suudetud täiel määral kohapeal investeerida ning kapitali netoväljavool jätkus ka III kvartalis – seekord üsna arvestatavas mahus ehk ligi 10 mld krooni ulatuses. Kapitali netoväljavool toimus nii otse-, portfelli- kui ka muude investeeringutena.

Otseinvesteeringute väljavool ületas sissevoolu teist kvartalit järjest ning netoväljavool suurenes 2,5 mld krooni võrra. Välismaiste otseinvesteeringute netosissevool Eestisse kasvas 1,2 mld krooni võrra. Sealjuures suurenesid investeeringud aktsia- või osakapitali 1,9 mld ning reinvesteeritud tulu 2,1 mld krooni võrra, kuid samal ajal laenati välismaistele otseinvestoritele ning maksti neile laene tagasi mahus 2,8 mld krooni. Eesti investorite otseinvesteeringud välismaale suurenesid 3,7 mld krooni võrra, millest investeeringud aktsia- või osakapitali hõlmasid 3,2 mld ja reinvesteeritud tulu 1,2 mld krooni. Välismaistelt tütar- ja sidusettevõtetest saadud laenude maht kasvas 0,6 mld krooni võrra.

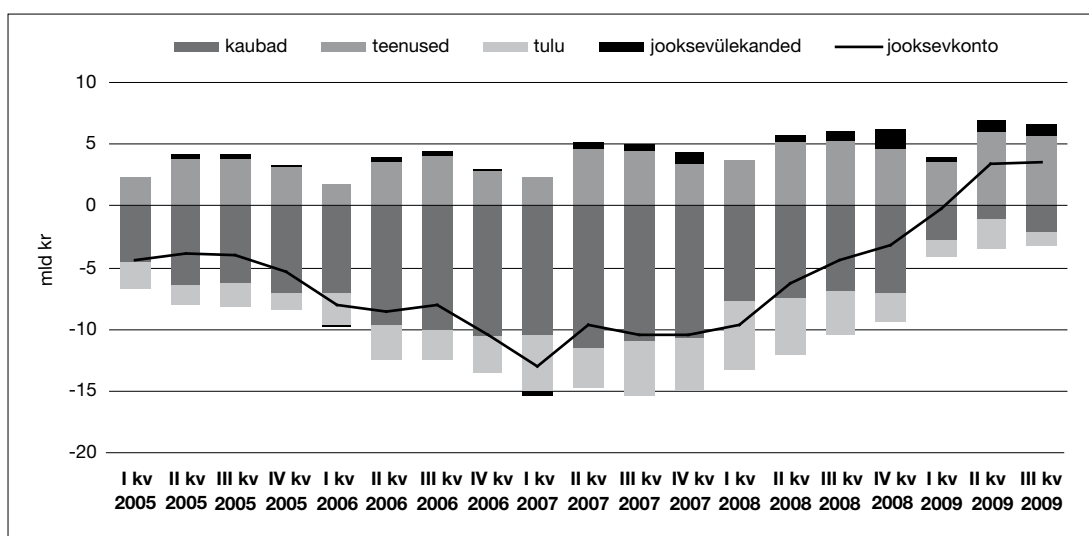
Portfelliinvesteeringute netoväljavool oli 2,3 mld krooni ning oli põhiliselt tingitud nii omandi- kui ka võla- väärtpaberite nõuete kasvust. **Tuletisinstrumentide** netosissevool oli 0,3 mld krooni.

Teises kvartalis toimunud **muude investeeringute** netosissevool asendus III kvartalis kapitali netoväljavooluga, mis ulatus 5,2 mld kroonini. Nõuete maht jäi peaaegu samaks, samal ajal kui kohustused vähenesid 5,3 mld krooni võrra. Enim kahanesid muude sektorite kaubakrediidi kohustused ning krediidiasutuste sularaha ja hoiuste kohustused.

Maksebilansi **kulla- ja välisvaluutareservid** vähenesid 3,5 mld krooni võrra.

JOOKSEVKONTO

Majandussurutise jätkumine ning nõrk nõudlus soosis jooksevkonto ülejäägi kestmist. See oli III kvartalis peaaegu sama suur kui eelmise kvartali korrigeeritud ülejääk ja moodustas 3,5 mld krooni ehk 6,6% SKPst (vt joonis 2). Võrreldes eelmise kvartaliga suurenes kaupade konto puudujääk ning ligilähedaselt samas mahus vähenes tulu netoväljavool. Samas püsis kõrgel tasemel teenuste ülejääk ning aktiivselt kasutati ära Euroopa Liidu abirahasid.

Joonis 2. Jooksevkonto struktuur

Nii jooksevkonto krediti- kui ka deebetkäive suurenes kvartaliga 6%. Aastataguse perioodiga võrreldes vähenes krediti- ja deebetkäive 22% ja deebetkäive 34%. Eesti välismajanduslik suhtlus toimus jätkuvalt valdavalt Euroopa Liidu riikidega, mis hõlmasid jooksevkonto krediti- ja deebetkäibest 71% ja deebetkäibest 81% (vt tabel 2).

Tabel 2. Jooksevkonto saldo riikide ühenduste järgi (mln kr)*

	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009
EL-27	-9 474,3	-498,1	-1 272,2
Soome	3 247,1	2 683,3	3 866,3
Rootsi	-4 052,1	-1 269,5	-1 457,7
Leedu	-970,5	-971,7	-1 392,5
Poola	-1 244,6	-854,2	-1 167,3
Saksamaa	-4 126,7	-821,3	-1 145,0
SRÜ	1 490,6	41,9	1 081,8
Venemaa	2 678,9	275,4	1 165,7
Valgevene	-1 543,8	-127,6	-632,7
Kasahstan	73,9	263,4	241,7
Ülejäänud riigid	3 581,1	3 900,0	3 709,7
Nigeeria	116,4	1 157,4	835,5
USA	1 676,5	1 235,0	745,8
Norra	920,8	578,8	623,0
Araabia Ühendemiraadid	97,5	143,5	429,9
Kuuba	-1,0	-74,9	-344,9
Kokku	-4 402,6	3 443,8	3 519,3

* Riigid on järjestatud viimase perioodi jooksevkonto saldo absoluutväärtuse järgi.

Mõlemas käibes olid nelja olulisema riigi hulgas Soome, Rootsi, Läti ja Saksamaa, vaid järjestus oli mõlemal juhul pisut erinev. Viienda riigina lisandus krediidikäibes Venemaa ja deebetkäibes Leedu. Viie tähtsama partnerriigi osakaal oli 55% mõlemas käibes. Suurima ülejäägiga oli Eesti jooksevkonto Soomega ning suurima puudujäägiga Rootsiaga. Võrreldes aastataguse perioodiga kasvas ülejääk Soomega mõnevõrra, puudujääk Rootsiaga aga vähenes ligi kolm korda.

Kaubad

Maksebilansi kaupade konto puudujääk, mis II kvartalis oli vaid 1 mld krooni suurune, kasvas III kvartalis küll kahekordseks, ent vähenes eelmise aasta III kvartali suhtes ligi 5 mld krooni võrra (vt tabel 3). Kaupade väljavedu oli 26 mld krooni, kahanedes aastataguse perioodi suhtes 25% võrra; sissevedu ulatus 28 mld kroonini, vähenedes 33%. Võrreldes eelmise kvartaliga suurenes kaupade eksport 2% ja import 6%.

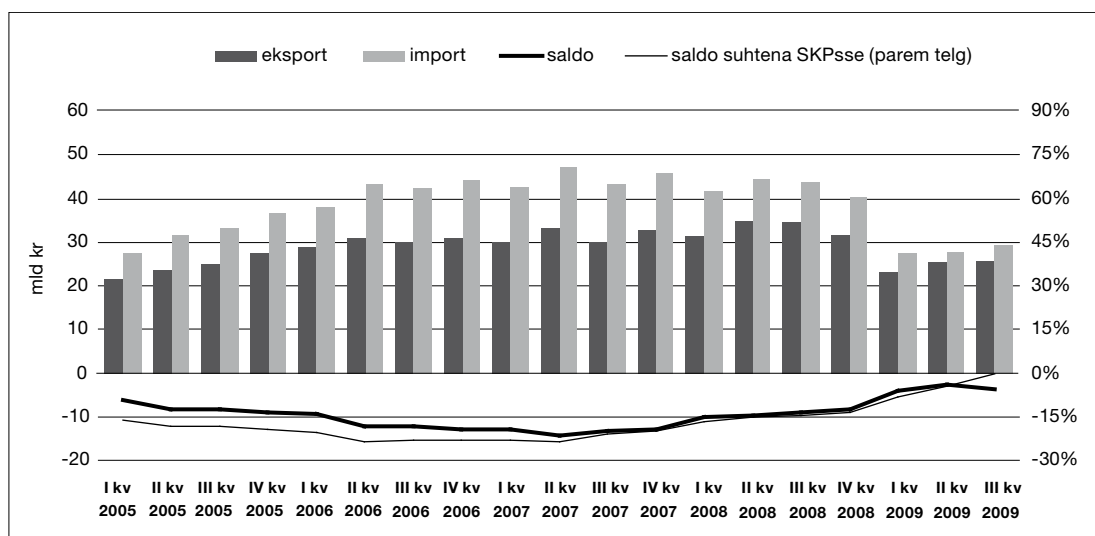
Kaupade väljavedu oli ametliku **väliskaubandusstatistika**¹ esialgsetel andmetel 25,6 mld ja sissevedu CIF-hindades 29,2 mld krooni (vt joonis 3). Väliskaubanduse puudujääk vähenes aastataguse perioodiga võrreldes 5,6 mld krooni võrra ja ulatus 3,6 mld kroonini.

Tabel 3. Kaupade sisse- ja väljavedu

	Kaubad – krediid			Kaubad – deebet			Saldo (mln kr)
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis (%)	
I kv 2005	21 760,9	6,1	72,7	26 267,6	-2,9	81,9	-4 506,7
II kv 2005	23 876,5	9,7	69,2	30 271,9	15,2	81,6	-6 395,4
III kv 2005	25 605,6	7,2	70,1	31 882,3	5,3	81,8	-6 276,7
IV kv 2005	28 079,3	9,7	71,6	35 155,1	10,3	81,4	-7 075,7
2005 kokku	99 322,3	33,2	70,8	123 576,9	24,7	81,7	-24 254,5
I kv 2006	28 849,3	2,7	77,6	35 922,6	2,2	84,7	-7 073,3
II kv 2006	31 320,9	8,6	73,8	41 024,4	14,2	84,5	-9 703,5
III kv 2006	30 074,4	-4,0	70,1	40 093,7	-2,3	82,2	-10 019,3
IV kv 2006	31 186,0	3,7	73,3	41 756,1	4,1	83,0	-10 570,1
2006 kokku	121 430,6	22,3	73,6	158 796,7	28,5	83,6	-37 366,1
I kv 2007	30 088,6	-3,5	74,7	40 485,8	-3,0	83,9	-10 397,3
II kv 2007	33 189,1	10,3	71,5	44 665,8	10,3	83,9	-11 476,7
III kv 2007	30 197,6	-9,0	68,6	41 210,4	-7,7	81,6	-11 012,9
IV kv 2007	33 059,0	9,5	72,0	43 753,2	6,2	82,2	-10 694,2
2007 kokku	126 534,2	4,2	71,7	170 115,3	7,1	82,9	-43 581,0
I kv 2008	31 811,4	-3,8	72,9	39 580,0	-9,5	82,8	-7 768,6
II kv 2008	35 045,5	10,2	71,6	42 597,0	7,6	82,9	-7 551,5
III kv 2008	34 725,2	-0,9	69,4	41 734,7	-2,0	80,7	-7 009,5
IV kv 2008	31 978,7	-7,9	69,3	39 030,3	-6,5	80,3	-7 051,6
2008 kokku	133 560,8	5,6	70,7	162 942,0	-4,2	81,7	-29 381,2
I kv 2009	23 428,3	-26,7	68,8	26 207,3	-32,9	78,8	-2 779,0
II kv 2009	25 466,8	8,7	66,7	26 512,0	1,2	79,9	-1 045,2
III kv 2009	25 916,9	1,8	66,0	28 025,1	5,7	78,4	-2 108,2

¹Järgnev analüüs ei sisalda Eesti Panga poolt maksebilansi kaupade kontole tehtud täiendusi (kapitalikaupade remont, välisriikidest ostetud proviant jm). Import on CIF-hindades ja analüüsitud lähteriigi järgi.

Terminid „eksport” ja „import” on liitumishetkest kasutatavad vaid kaubavahetuses kolmandate riikidega, Intrastati aruandesüsteemis kasutatakse mõisteid „kaupade lähetamine” ja „kaupade saabumine”. Kuna järgnev analüüs hõlmab kaubavahetust nii ühenduse-siseste kui ka -väliste riikidega, on lihtsuse ja selguse huvides endiselt kasutatud mõisteid „eksport” või „kaupade väljavedu” ning „import” või „kaupade sissevedu”.

Joonis 3. Eesti väliskaubandus

Kaupade väljavedu vähenes kõikide kaubagruppide lõikes, välja arvatud mineraalsed tooted, mille eksport kasvas 9% (vt tabel 4). Esikohal olid endiselt masinad ja seadmed, mille väljavedu kahanes 35%. Mitmesuguseid elektri- ja elektroonikatööstuse tooteid veeti Rootsi, Soome, Venemaale ja Lätti. Mineraalsete toodete eksport koosnes 80% ulatuses Leedust ja Venemaalt Eestisse töötlemiseks imporditud kütuste taasväljaveost Nigeeriasse ja USAsse. Elektrienergiat müüdi Lätti ja Soome. Kolmandal kohal oleva puidu ja puittoodete grupi suuremad eksporditartiklid olid puidust ehitusdetailid ning saelauad, puidumass ja küttepuit, sihtriikideks Soome, Rootsi, Saksamaa, Taani ja Norra.

Tabel 4. Kaupade väljavedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
Toidukaubad	3 025,2	2 342,4	2 511,5	8,8	9,3	9,8	7,2	-17,0
Mineraalsed tooted	4 080,4	4 674,0	4 460,4	11,9	18,5	17,5	-4,6	9,3
Keemiakaubad	3 231,5	2 060,4	2 413,2	9,4	8,1	9,4	17,1	-25,3
Garderoobikaubad	1 863,1	1 217,2	1 338,8	5,4	4,8	5,2	10,0	-28,1
Puit, paber ja tooted	3 726,2	2 932,4	2 876,4	10,8	11,6	11,3	-1,9	-22,8
Metallid ja metalltooted	4 681,6	2 122,4	2 345,2	13,6	8,4	9,2	10,5	-49,9
Masinad ja seadmed	7 319,1	4 888,3	4 741,7	21,3	19,3	18,6	-3,0	-35,2
Transpordivahendid	2 503,8	2 002,4	1 594,0	7,3	7,9	6,2	-20,4	-36,3
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	2 303,6	2 051,2	2 087,3	6,7	8,1	8,2	1,8	-9,4
Muud	1 676,8	1 016,7	1 190,0	4,9	4,0	4,7	17,0	-29,0
Kokku	34 411,3	25 307,5	25 558,7	100,0	100,0	100,0	1,0	-25,7

Toidukaupade tarned vähenesid 17%. Ülekaalus oli taas kange alkohol, mida eksporditi Venemaale ja Soome. Mitmesuguseid muid toidukaupu (juust, kohupiim, kalakonservid, sealih) veeti lisaks eelnimetatud riikidele Lätti, Leetu, Rootsi ja Saksamaale. Keemiakaupade eksport, mis kahanes veerandi võrra, koosnes peamiselt ehitus- ja remondimaterjalidest, karboksüülhapetest ja plasttoodetest, mis läksid Venemaale, Leetu, Lätti, Soome ja Poola. Metalltooteid (metallkonstruktsioonid, metalljätmed, mitmesugused terastooted) tarniti Euroopa Liidu riikidesse, Türgi, Venemaale ja Norrassa.

Kokkupandavaid ehitisi eksporditi Norrasse, Saksamaale ja Suurbritanniasse, mööblit ja mööblidetaile Soome, Rootsi, Prantsusmaale ja Taani. Transpordivahendite (taas)väljavedu on vähenenud, peamiselt sõiduautode impordi kahanemise tõttu. Suuremad ekspordipartnerid olid Läti, Soome, Rootsi, Venemaa ja Leedu. Tekstiili- ja jalatsitööstuse toodang saadeti Soome, Lätti, Rootsi ja Venemaale.

Kaupade sissevedu vähenes kõikide kaubagruppide lõikes (vt tabel 5). Enim vähenes metallide ja metalltoodete, masinate-seadmete ja transpordivahendite import. Esikohale tõusis mineraalsete toodete sissevedu, mis koosnes 84% ulatuses mootorikütusest (töötlemiseks ja sisetarbeks) Leedust, Venemaalt ja Valgevenest. Lisaks osteti Leedust elektrit ja Venemaalt maagaasi. Masinate-seadmete grupi impordi esartiklid olid mobiilsidevahendid ja nende osad, elektrikaablid, elektroonikatööstuse detailid ning arvutid Soomest, Rootsist ja Saksamaalt. Keemiakaupu (ravimeid, plasttooteid, süsivesinikke, autorehve jm) tarniti Saksamaalt, Soomest, Lätist ja Poolast, toidukaupu (alkoholi, suhkrut, kohvi, sealiha) peamiselt Soomest, Leedust ja Lätist.

Tabel 5. Kaupade sissevedu peamiste kaubagruppide järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
Toidukaubad	4 775,2	3 716,6	3 636,5	10,9	13,4	12,5	-2,2	-23,8
Mineraalsed tooted	7 253,4	5 709,0	6 830,5	16,6	20,5	23,4	19,6	-5,8
Keemiakaubad	5 464,7	4 154,1	4 414,6	12,5	14,9	15,1	6,3	-19,2
Garderoobikaubad	3 035,9	1 681,9	2 034,3	7,0	6,0	7,0	21,0	-33,0
Puit, paber ja tooted	1 914,0	1 403,4	1 559,3	4,4	5,0	5,3	11,1	-18,5
Metallid ja metalltooted	5 201,3	2 074,3	2 280,8	11,9	7,5	7,8	10,0	-56,2
Masinad ja seadmed	9 396,6	5 105,4	5 025,8	21,5	18,4	17,2	-1,6	-46,5
Transpordivahendid	3 981,7	2 157,0	1 432,5	9,1	7,8	4,9	-33,6	-64,0
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	999,4	669,3	705,0	2,3	2,4	2,4	5,3	-29,5
Muud	1 639,8	1 133,8	1 261,0	3,8	4,1	4,3	11,2	-23,1
Kokku	43 661,9	27 804,8	29 180,3	100,0	100,0	100,0	4,9	-33,2

Metalltoodete sissevedu kahanes aastataguse perioodiga võrreldes kaks korda, lähteriikideks Soome, Rootsi, Saksamaa ja Poola. Garderoobikaupadest tarniti peamiselt jalatseid, valmisriideid ja pesu Lätist, Saksamaalt, Soomest, Itaaliast ja Hiinast. Puitu ja puittooteid (tualett- ja majapidamis-paber, papp ja paber, vineer) saadeti Eestisse Venemaalt, Soomest ja Lätist. Kõige suurem langus tabas transpordivahendite importi. See vähenes aastataguse perioodi suhtes 64% ja eelmise kvartaliga võrreldes 33%, põhjuseks üle 70% langus sõiduautode sisseveos Rootsist, Saksamaalt ja Soomest. Mitmesuguseid muid tarbekaupu (valgustid, mööbel, meditsiiniseadmed) imporditi peamiselt Euroopa Liidu riikidest.

Väliskaubanduse puudujääk vähenes aastataguse perioodiga võrreldes 61%, kuid kasvas eelmise kvartali suhtes 45%, ulatudes 3,6 mld kroonini (vt tabel 6). Suurima puudujäägiga kaubagrupid olid mineraalsed tooted ja keemiakaubad. Suure ülejäägiga olid puit ja puittooted ning mööbel ja muud tarbekaubad. Väike ülejääk tekkis ka transpordivahendite ja metalltoodete grupis.

Tabel 6. Väliskaubanduse saldo peamiste kaubagrupid järgi (mln kr)

	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009
Toidukaubad	-1 749,9	-1 374,2	-1 124,9
Mineraalsed tooted	-3 173,1	-1 034,9	-2 370,1
Keemiakaubad	-2 233,1	-2 093,7	-2 001,4
Garderoobikaubad	-1 172,7	-464,7	-695,5
Puit, paber ja tooted	1 812,2	1 529,0	1 317,1
Metallid ja metalltooted	-519,7	48,1	64,5
Masinad ja seadmed	-2 077,5	-217,1	-284,1
Transpordivahendid	-1 478,0	-154,7	161,4
Mööbel, mänguasjad, sporditarbed	1 304,2	1 382,0	1 382,3
Muud	37,0	-117,1	-70,9
Kokku	-9 250,6	-2 497,4	-3 621,6

Riikide ühenduste arvestuses vähenes **kaupade väljavedu** kõikidesse riigigruppidesse, seejuures eksport Euroopa Liitu 25% ja SRÜsse 36% (vt tabel 7). Enim kahanes kaubaeksport Euroopa Liidu riikidest, eelkõige Soomest, Rootsist ja Lätist. Eksport SRÜsse vähenes peamiselt Venemaa-suunaliste tarnete kahanemise tõttu.

Tabel 7. Kaupade väljavedu riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
EL-27	23 501,2	17 328,5	17 412,9	68,3	68,5	68,1	0,5	-25,9
Soomes	6 393,5	4 388,8	4 427,3	18,6	17,3	17,3	0,9	-30,8
Rootsi	4 517,2	3 012,6	2 968,5	13,1	11,9	11,6	-1,5	-34,3
Läti	3 513,8	2 386,2	2 790,5	10,2	9,4	10,9	16,9	-20,6
Saksamaa	1 668,2	1 583,9	1 522,4	4,8	6,3	6,0	-3,9	-8,7
Leedu	1 937,4	1 303,2	1 284,0	5,6	5,1	5,0	-1,5	-33,7
SRÜ	5 058,7	2 782,9	3 254,0	14,7	11,0	12,7	16,9	-35,7
Venemaa	3 985,4	2 155,7	2 612,0	11,6	8,5	10,2	21,2	-34,5
Ukraina	605,1	287,7	293,3	1,8	1,1	1,1	1,9	-51,5
Valgevene	234,2	170,3	118,8	0,7	0,7	0,5	-30,2	-49,3
Ülejäänud riigid	5 851,4	5 196,0	4 891,8	17,0	20,5	19,1	-5,9	-16,4
USA	1 984,7	1 703,0	936,3	5,8	6,7	3,7	-45,0	-52,8
Nigeeria	122,1	1 157,8	839,9	0,4	4,6	3,3	-27,5	587,7
Norra	948,6	769,1	824,8	2,8	3,0	3,2	7,3	-13,0
Kokku	34 411,3	25 307,5	25 558,7	100,0	100,0	100,0	1,0	-25,7

Kaupade sissevedu vähenes kõigi riikide ühenduste arvestuses suhteliselt ühtlaselt. Kõige enam kahanes sissevedu Saksamaalt, Soomest ja Rootsist (vt tabel 8).

Tabel 8. Kaupade sissevedu riikide ühenduste järgi*

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
EL-27	35 086,1	21 722,6	23 329,2	80,4	78,1	79,9	7,4	-33,5
Soome	6 128,3	3 996,8	4 090,7	14,0	14,4	14,0	2,3	-33,2
Leedu	4 031,7	3 049,5	3 271,4	9,2	11,0	11,2	7,3	-18,9
Saksamaa	6 334,9	2 710,2	3 053,2	14,5	9,7	10,5	12,7	-51,8
Läti	4 212,4	2 532,9	2 922,2	9,6	9,1	10,0	15,4	-30,6
Rootsi	4 239,8	2 333,0	2 355,9	9,7	8,4	8,1	1,0	-44,4
SRÜ	5 105,1	3 283,8	3 396,5	11,7	11,8	11,6	3,4	-33,5
Venemaa	2 569,2	2 837,5	2 411,0	5,9	10,2	8,3	-15,0	-6,2
Valgevene	1 799,5	280,8	776,4	4,1	1,0	2,7	176,5	-56,9
Ukraina	482,2	126,4	136,9	1,1	0,5	0,5	8,3	-71,6
Ülejäänud riigid	3 470,7	2 798,4	2 454,6	7,9	10,1	8,4	-12,3	-29,3
Hiina	1 018,2	471,1	518,8	2,3	1,7	1,8	10,1	-49,0
Norra	212,7	466,3	410,7	0,5	1,7	1,4	-11,9	93,1
Kuuba	0,9	80,2	368,5	0,0	0,3	1,3	359,6	39 383,6
Kokku	43 661,9	27 804,8	29 180,3	100,0	100,0	100,0	4,9	-33,2

* Analüüsitud lähteriigi järgi.

Negatiivne **väliskaubanduse bilanss** Euroopa Liiduga vähenes 50% ehk ligi 6 mld krooni võrra (vt tabel 9). Suurima ülejäägiga partnerriigid olid Euroopa Liidust Rootsi, Soome ja Taani, SRÜst Venemaa ja Ukraina ning muudest riikidest Nigeeria, USA, Norra ja Kanada. Suurim kaubabilansi puudujääk oli Eestil Leedu, Saksamaa ja Poolaga.

Tabel 9. Väliskaubanduse saldo riikide ühenduste järgi (mln kr)

	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009
EL-27	-11 584,9	-4 394,0	-5 916,3
SRÜ	-46,4	-500,9	-142,5
Ülejäänud riigid	2 380,7	2 397,6	2 437,2
Kokku	-9 250,6	-2 497,4	-3 621,6

Teenused

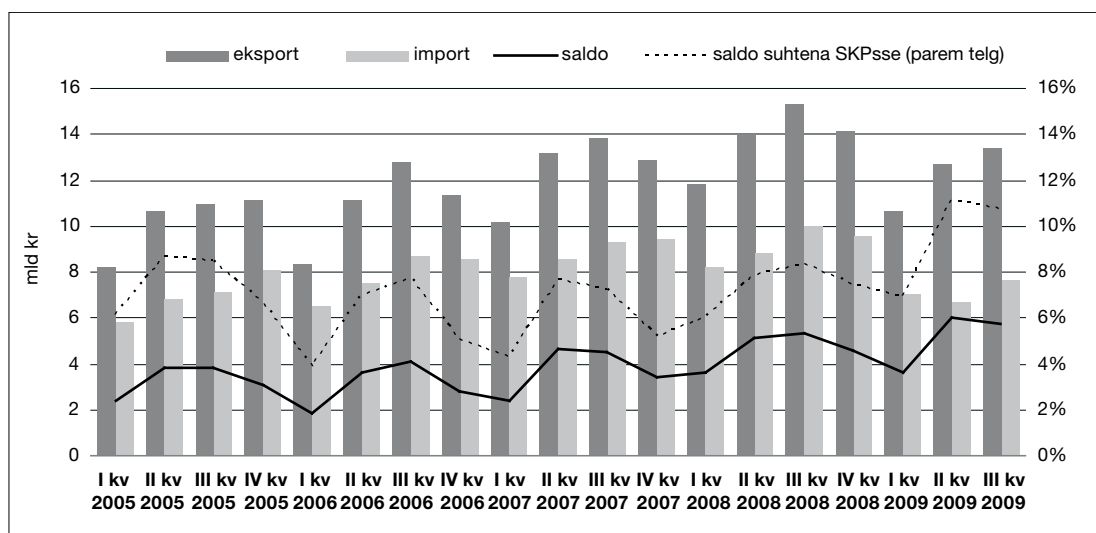
Vaatamata majandussurutisele oli teenuste konto ülejääk 2009. aasta III kvartalis isegi mõnevõrra suurem kui aasta tagasi ja ulatus 5,7 mld kroonini (vt tabelid 10 ja 11). Ülejäägi kasvu taga oli endiselt kahe olulisema teenuseliigi – veo- ja reisiteenuste – impordi kiirem kahanemine võrreldes ekspordiga. Samal põhjusel kasvas aastaga veidi ka ehitusteenuste ülejääk. Eelmise kvartaliga võrreldes oli teenuste netoeksport 5% väiksem ja hõlmas 11% SKPst (vt joonis 4). Kvartaliga suurenes vaid ehitusteenuste (ligi kaks korda), finantsteenuste ning arvuti- ja infoteenuste ülejääk.

Tabel 10. Teenuste eksport ja import

	Eksport			Import			Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste ekspordis kokku (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Osatähtsus kaupade ja teenuste impordis kokku (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
I kv 2005	8 179,7	-8,9	27,3	5 788,3	-5,9	18,1	2 391,4	-15,6
II kv 2005	10 632,5	30,0	30,8	6 812,3	17,7	18,4	3 820,2	59,7
III kv 2005	10 911,8	2,6	29,9	7 091,5	4,1	18,2	3 820,3	0,0
IV kv 2005	11 144,4	2,1	28,4	8 044,3	13,4	18,6	3 100,1	-18,9
2005 kokku	40 868,4	13,9	29,2	27 736,4	26,3	18,3	13 132,0	-5,6
I kv 2006	8 319,5	-25,3	22,4	6 499,7	-19,2	15,3	1 819,9	-41,3
II kv 2006	11 112,3	33,6	26,2	7 516,7	15,6	15,5	3 595,6	97,6
III kv 2006	12 816,8	15,3	29,9	8 685,9	15,6	17,8	4 130,9	14,9
IV kv 2006	11 361,9	-11,4	26,7	8 547,6	-1,6	17,0	2 814,3	-31,9
2006 kokku	43 610,5	6,7	26,4	31 249,9	12,7	16,4	12 360,7	-5,9
I kv 2007	10 175,9	-10,4	25,3	7 777,8	-9,0	16,1	2 398,0	-14,8
II kv 2007	13 229,2	30,0	28,5	8 574,1	10,2	16,1	4 655,1	94,1
III kv 2007	13 793,0	4,3	31,4	9 270,8	8,1	18,4	4 522,2	-2,9
IV kv 2007	12 867,3	-6,7	28,0	9 447,8	1,9	17,8	3 419,5	-24,4
2007 kokku	50 065,4	14,8	28,3	35 070,5	12,2	17,1	14 994,8	21,3
I kv 2008	11 839,7	-8,0	27,1	8 228,9	-12,9	17,2	3 610,7	5,6
II kv 2008	13 922,4	17,6	28,4	8 789,2	6,8	17,1	5 133,2	42,2
III kv 2008	15 303,9	9,9	30,6	9 961,2	13,3	19,3	5 342,7	4,1
IV kv 2008	14 174,2	-7,4	30,7	9 591,4	-3,7	19,7	4 582,7	-14,2
2008 kokku	55 240,2	10,3	29,3	36 570,7	4,3	18,3	18 669,3	24,5
I kv 2009	10 642,7	-24,9	31,2	7 043,4	-26,6	21,2	3 599,3	-21,5
II kv 2009	12 702,4	19,4	33,3	6 681,1	-5,1	20,1	6 021,3	67,3
III kv 2009	13 374,5	5,3	34,0	7 646,6	14,5	21,4	5 727,9	-4,9

Tabel 11. Teenuste konto saldod olulisemate teenuseliikide järgi

	Saldo (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
Veoteenused	2 117,3	2 227,7	2 186,6	39,6	37,0	38,2	-1,8	3,3
Reisiteenused	1 541,9	2 054,0	1 796,2	28,9	34,1	31,4	-12,6	16,5
Ehitusteenused	415,6	219,3	429,4	7,8	3,6	7,5	95,8	3,3
Arvuti- ja infoteenused	272,9	251,4	261,2	5,1	4,2	4,6	3,9	-4,3
Äriteenused	1 030,5	971,7	922,1	19,3	16,1	16,1	-5,1	-10,5
Valitsusteenused	-26,3	33,5	26,6	-0,5	0,6	0,5	-20,6	201,1
Muud	-9,2	263,7	105,8	-0,2	4,4	1,7	-59,9	1 250,0
Teenused kokku	5 342,7	6 021,3	5 727,9	100,0	100,0	100,0	-4,9	7,2

Joonis 4. Teenuste konto

Teenuste eksport kokku vähenes aastaga 13% ja ulatus 13,4 mld kroonini. Eksport vähenes peaaegu kõikide teenuseliikide arvestuses, vaid arvuti- ja infoteenuste eksport suurenes aastaga 7% ning väiksema käibega autori- ja litsentsitasude eksport kaks korda (vt tabel 12). 2009. aasta II kvartaliga võrreldes suurenes teenuste eksport 5%, sh veoteenuste eksport 6%, reisiteenuste eksport 12% ja ehitusteenuste eksport 16%. 71% teenustest osteti Euroopa Liidu riikidelt, aastaga vähenes teenuste eksport kõikide riigigruppide lõikes (vt tabel 13). Vaid eksport Kasahstani suurenes ligi kaks korda (peamiselt kasutusrent) ja madala maksumääraga riikidesse kolmandiku võrra. Eksport ühte põhilisse partnerriiki, Soome vähenes 4%. Enamikule ülejäänud riikidele osutati teenuseid vähem kui eelmise aasta võrdlusperioodil.

Tabel 12. Teenuste eksport olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
Veoteenused	5 891,8	4 544,2	4 811,5	38,5	35,8	36,0	5,9	-18,3
kaubavedu	2 762,2	1 894,2	2 001,4	18,1	14,9	15,0	5,7	-27,5
reisijatevedu	1 546,3	1 149,9	1 221,2	10,1	9,1	9,1	6,2	-21,0
muud veoteenused	1 583,3	1 500,1	1 588,9	10,3	11,8	11,9	5,9	0,4
Reisiteenused	4 230,4	3 507,6	3 942,8	27,6	27,6	29,5	12,4	-6,8
Ehitusteenused	746,9	568,0	656,6	4,9	4,5	4,9	15,6	-12,1
Arvuti- ja infoteenused	456,5	507,4	486,5	3,0	4,0	3,6	-4,1	6,6
Äriteenused	2 925,6	2 583,7	2 518,7	19,1	20,3	18,8	-2,5	-13,9
Valitsusteenused	142,4	124,4	119,5	0,9	1,0	0,9	-3,9	-16,1
Muud	910,3	867,1	838,9	6,0	6,8	6,3	-3,2	-7,8
Teenused kokku	15 303,9	12 702,4	13 374,5	100,0	100,0	100,0	5,3	-12,6

Teenuste import kahanes aastataguse perioodiga võrreldes 23% ja oli 7,6 mld krooni (vt tabel 14). Vähenes peaaegu kõigi teenuste, v.a arvuti- ja infoteenuste ning kindlustusteenuste import. Sesonsetest mõjuritest tulenevalt kasvas teenuste import III kvartalis võrreldes II kvartaliga 15%. Olulisemate teenuste – veo- ja reisiteenuste – import suurenes vastavalt 13% ja 48%. Muude äriteenuste import jäi samaks ning ehitusteenuste import kahanes 35% võrra. Teenuste import Euroopa Liidu riikidest moodustas 77%, aastaga vähenes import kõikide riigigruppide arvestuses (vt tabel 15). Euroopa Liidu riikide arvestuses kasvas aastaga vaid

Tabel 13. Teenuste eksport riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
EL-27	10 781,3	9 071,6	9 483,8	70,4	71,4	70,9	4,5	-12,0
Soome	4 309,7	3 826,1	4 127,8	28,2	30,1	30,9	7,9	-4,2
Rootsi	1 347,8	1 198,1	970,4	8,8	9,4	7,3	-19,0	-28,0
Läti	790,8	595,8	679,0	5,2	4,7	5,1	14,0	-14,1
Saksamaa	806,9	564,4	582,0	5,3	4,4	4,4	3,1	-27,9
Suurbritannia	736,7	463,4	506,0	4,8	3,6	3,8	9,2	-31,3
SRÜ	2 134,8	1 602,6	1 761,7	13,9	12,6	13,2	9,9	-17,5
Venemaa	1 766,6	1 197,8	1 330,5	11,5	9,4	9,9	11,1	-24,7
Kasahstan	114,1	219,6	223,8	0,7	1,7	1,7	1,9	96,1
Ülejäänud riigid	2 387,8	2 028,2	2 129,0	15,7	16,0	15,9	5,0	-10,8
<i>offshore</i> -piirkonnad	467,0	536,8	628,7	3,1	4,2	4,7	17,1	34,6
Šveits	475,1	493,8	473,7	3,1	3,9	3,5	-4,1	-0,3
USA	523,5	350,9	351,6	3,4	2,8	2,6	0,2	-32,8
Teenuste eksport kokku	15 303,9	12 702,4	13 374,5	100,0	100,0	100,0	5,3	-12,6

Tabel 14. Teenuste import olulisemate teenuseliikide järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
Veeteenused	3 774,5	2 316,5	2 624,9	37,9	34,7	34,3	13,3	-30,5
kaubavedu	2 428,3	1 425,7	1 513,3	24,4	21,3	19,8	6,1	-37,7
reisijatevedu	487,8	237,5	319,4	4,9	3,6	4,2	34,5	-34,5
muud veeteenused	858,4	653,3	792,2	8,6	9,8	10,3	21,3	-7,7
Reisiteenused	2 688,5	1 453,7	2 146,6	27,0	21,8	28,1	47,7	-20,2
Ehitusteenused	331,3	348,7	227,2	3,3	5,2	3,0	-34,8	-31,4
Arvuti- ja infoteenused	183,6	256,0	225,3	1,8	3,8	2,9	-12,0	22,7
Äriteenused	1 895,1	1 611,9	1 596,6	19,0	24,1	20,9	-0,9	-15,8
Valitsusteenused	168,7	90,9	92,9	1,7	1,4	1,2	2,2	-44,9
Muud	919,5	603,4	733,1	9,3	9,0	9,6	21,5	-20,3
Teenused kokku	9 961,2	6 681,1	7 646,6	100,0	100,0	100,0	14,5	-23,2

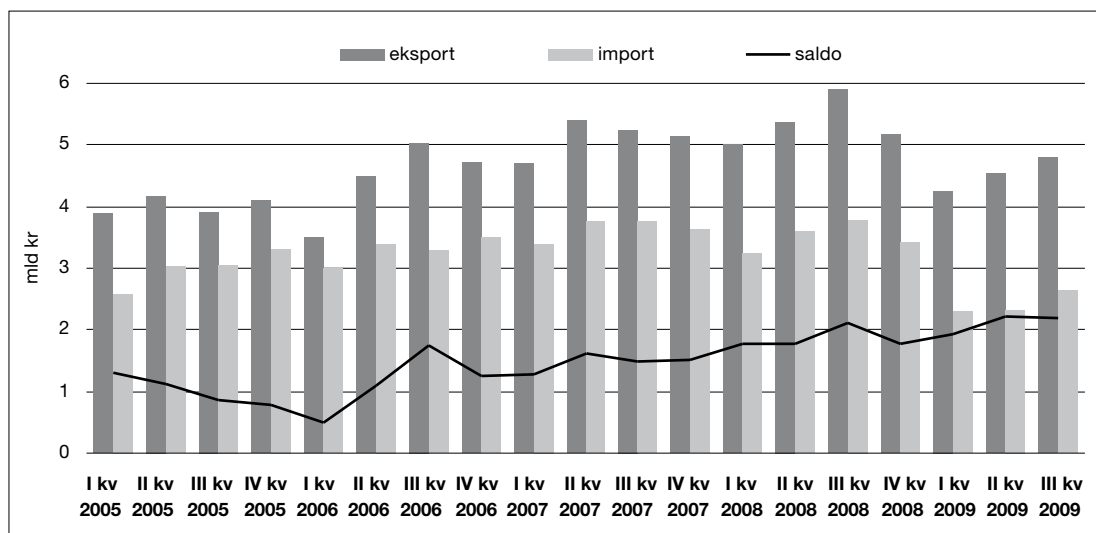
Tabel 15. Teenuste import riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
EL-27	7 507,5	5 141,4	5 860,3	75,4	77,0	76,6	14,0	-21,9
Soome	1 453,9	942,0	1 089,1	14,6	14,1	14,2	15,6	-25,1
Läti	711,9	668,4	922,3	7,1	10,0	12,1	38,0	29,6
Rootsi	798,2	485,7	622,2	8,0	7,3	8,1	28,1	-22,0
Küpros	433,5	356,4	445,5	4,4	5,3	5,8	25,0	2,8
Saksamaa	733,4	479,9	422,6	7,4	7,2	5,5	-11,9	-42,4
SRÜ	1 029,7	703,9	854,9	10,3	10,5	11,2	21,5	-17,0
Venemaa	709,1	457,3	646,0	7,1	6,8	8,4	41,3	-8,9
Ukraina	139,6	38,0	79,5	1,4	0,6	1,0	109,2	-43,1
Ülejäänud riigid	1 424,0	835,8	931,4	14,3	12,5	12,2	11,4	-34,6
Türgi	141,0	78,7	215,6	1,4	1,2	2,8	174,0	52,9
USA	439,0	239,0	206,7	4,4	3,6	2,7	-13,5	-52,9
Norra	180,2	95,8	107,1	1,8	1,4	1,4	11,8	-40,6
Teenuste import kokku	9 961,2	6 681,1	7 646,6	100,0	100,0	100,0	14,5	-23,2

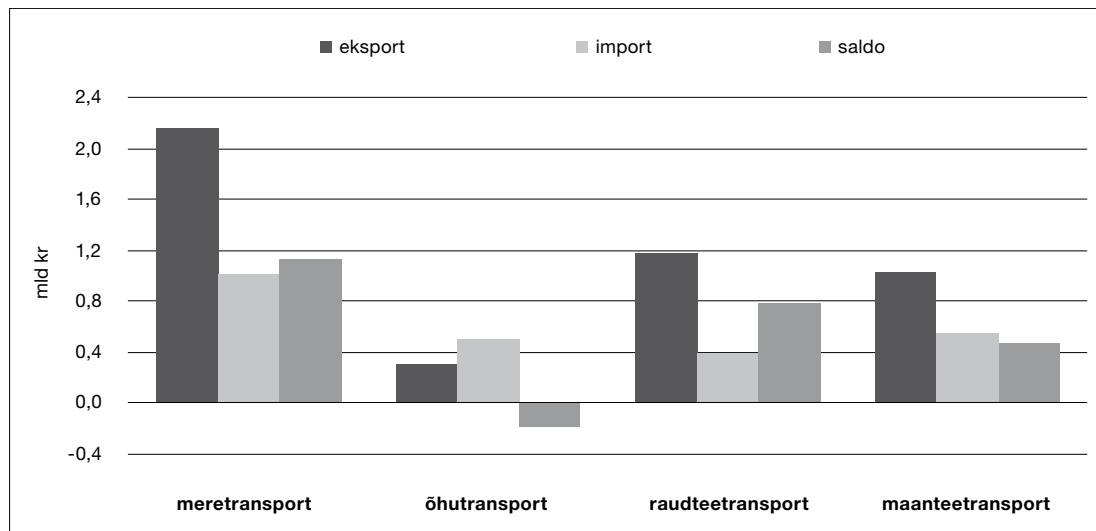
Lätist ja Küproselst pärit teenuste ost. Ülejäänud riikide puhul osteti enim teenuseid (eelkõige reisiteenuseid) Türgist. Teenuste import enamikust ülejäänud riikidest oli väiksem kui aasta tagasi.

Veeteenuste saldo jäi 2009. aasta III kvartalis enam-vähem samale tasemele nii aastataguse võrdlusperioodi kui ka eelmise kvartaliga võrreldes ja hõlmas teenuste saldost 38% (vt joonis 5 ja tabelid 11–13). Veeteenuste käibes oli suurima osatähtsusega meretransport (43%). Erinevat liiki veeteenustest oli vaid õhutransport endiselt väikese puudujäägiga (vt joonis 6).

Veeteenuste eksport kahanes aastaga 18% peamiselt kaubaveoteenuste arvel. Teise kvartaliga võrreldes suurenes veeteenuste eksport 6%. Euroopa Liidu riikidele müüdi 64% veeteenustest ehk viiendiku võrra vähem kui 2008. aasta III kvartalis (vt tabel 16). Vähenes ka eksport teistesse riikide ühendustesse. Aastaga kasvas veeteenuste eksport madala maksumääraga riikidesse.

Joonis 5. Veeteenuste konto

Joonis 6. Veeteenuste struktuur transpordiliigi järgi 2009. aasta III kvartalis

Tabel 16. Veeteenused riikide ühenduste järgi 2009. aasta III kvartalis

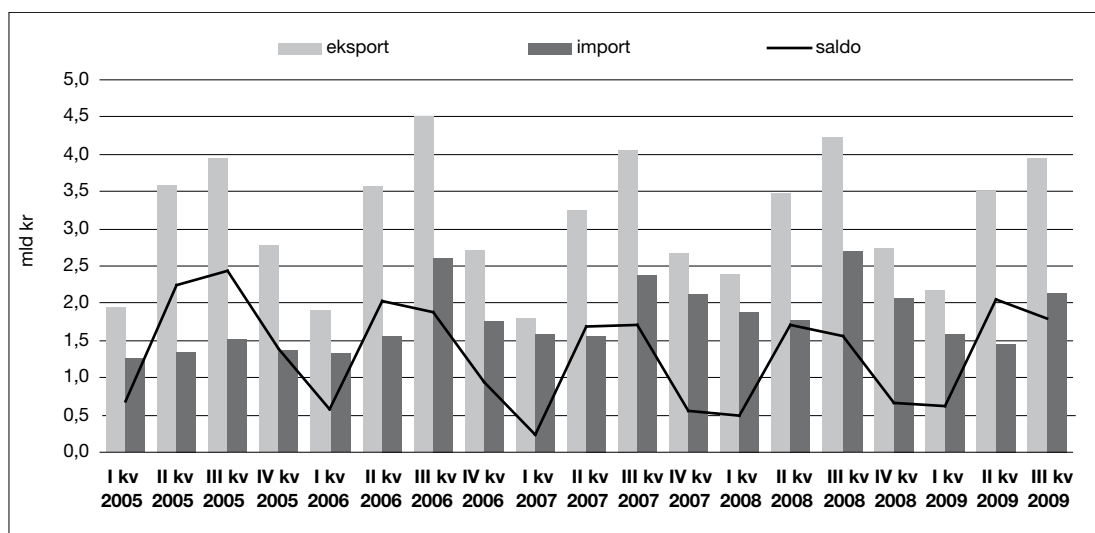
	Veeteenuste eksport				Veeteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%), III kv 2009 / III kv 2008		Maht (mln kr)	Osa-tähtsus (%)	Muut (%), III kv 2009 / III kv 2008
EL-27	3 090,5	64,2	-19,7	EL-27	2 020,8	77,0	-24,9
Soome	1 081,8	22,5	-11,2	Läti	314,9	12,0	21,3
Rootsi	477,3	9,9	-14,8	Soome	298,2	11,4	-37,5
Saksamaa	241,8	5,0	-32,9	Rootsi	243,9	9,3	-25,6
Läti	222,2	4,6	-3,8	Saksamaa	225,4	8,6	-49,5
Holland	195,0	4,1	-2,5	Leedu	166,7	6,4	-12,0
SRÜ	693,3	14,4	-23,8	SRÜ	301,6	11,5	-38,5
Venemaa	628,9	13,1	-25,8	Venemaa	189,1	7,2	-45,9
Ukraina	27,8	0,6	-31,2	Kasahstan	52,9	2,0	156,8
Ülejäänud riigid	1 027,7	21,4	-9,5	Ülejäänud riigid	302,5	11,5	-48,9
Šveits	331,5	6,9	0,2	Hiina	59,1	2,3	-45,9
<i>offshore</i> -piirkonnad	318,7	6,6	33,9	<i>offshore</i> -piirkonnad	58,4	2,2	-54,1
USA	142,1	3,0	-22,8	USA	48,5	1,8	-68,9
Veeteenuste eksport kokku	4 811,5	100,0	-18,3	Veeteenuste import kokku	2 624,9	100,0	-30,5

Veeteenuseid (eelkõige kaubaveo- ja reisijateveeteenuseid) osteti 31% vähem kui 2008. aasta III kvartalis. Ligi 80% veeteenustest imporditi Euroopa Liidu riikidest, kuid veerandi võrra vähem kui aasta tagasi (vt tabelid 14 ja 16). Veeteenuste import vähenes enamiku riikide arvestuses, mis oli paljuski tingitud nendest riikidest pärit kaupade sisseveo kahanemisest. Samas suurenes märgatavalt veeteenuste import Lätist, mis muutus Eesti olulisemaks partnerriigiks veeteenuste impordis (12%). Kasvu toetas meretranspordi muude veo- ja abiteenuste suurenenud import. Veeteenuseid osteti rohkem ka Küprosel (muu transpordi abiteenused), Kasahstanilt (raudtee kaubavedu), Türgilt ja Kreekalt (mõlemal juhul õhustranspordi reisijatevedu).

Reisiteenuste eksport ja import on eelmise aasta sama perioodiga võrreldes oluliselt kahanenud, vastavalt 7% ja 20% (vt tabel 17). Kuna reisiteenuste eksport kahanes vähem kui import, siis kasvas mõnevõrra (4%) reisiteenuste positiivne saldo. Reisiteenuseid mõjutab suurel määral hooajalisus ja just III kvartal on enamasti reisiteenuste tipphooaeg (vt joonis 7).

Tabel 17. Reisiteenused riikide ühenduste järgi 2009. aasta III kvartalis

	Reisiteenuste eksport				Reisiteenuste import		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2009 / III kv 2008		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2009 / III kv 2008
EL-27	3 257,4	82,6	-0,8	EL-27	1 428,4	66,5	-23,5
Soome	2 077,6	52,7	14,7	Soome	336,2	15,7	3,2
Rootsi	172,2	4,4	-53,2	Läti	233	10,9	68,2
Läti	155,4	3,9	-8,3	Kreeka	136,4	6,4	-32
Poola	137,1	3,5	134,7	Rootsi	94,1	4,4	-10,7
SRÜ	419,0	10,6	-7,4	SRÜ	367,9	17,1	20,0
Venemaa	391,0	9,9	-3,8	Venemaa	316,8	14,8	53,0
Ülejäänud riigid	266,4	6,8	-33,5	Ülejäänud riigid	350,3	16,3	-30,9
Norra	58,2	1,5	-46,3	Türgi	170,7	8,0	52,3
USA	37,9	1,0	-73,2	USA	45,8	2,1	-75,2
Teenuste eksport kokku	3 942,8	100,0	-6,8	Teenuste import kokku	2 146,6	100,0	-20,2

Joonis 7. Reisiteenuste konto

Reisiteenuste ekspordis jäid Euroopa Liidu riikidest pärit külastajate kulutused Eestis eelmise aastaga võrreldes peaaegu samaks, mis tulenes sellest, et osadest liikmesriikidest pärit reisijate kulutuste vähenemise kompenseeris teiste liikmesriikide reisijate kulutuste kasv. Enam kui poole reisiteenuste ekspordist andis Soome, aastakasv oli 15%. Esialgsetel andmetel tõusis Poola reisiteenuste ekspordis neljandale kohale. Reisiteenuste osutamine olulisele partnerriigile Saksamaale vähenes poole võrra. SRÜst pärit külastajad kulutasid Eestis 7% vähem kui aasta tagasi, sh Venemaalt tulnud külalised 4%. Ekspordi 35% langus ülejäänud riikide arvestuses oli tingitud eelkõige Norra, USA ja Kanada turistide väiksematest kulutustest.

Reisiteenuste impordist kaks kolmandikku pärines Euroopa Liidu riikidest, aastaga vähenes import ligi veerandi võrra. Üks languse põhjus oli hooajatööde leidmise võimaluste vähenemine nendes riikides. Neljas kõige populaarsemas reisisihtrigis – Soomes, Venemaal, Lätis ja Türgis – kulutasid Eesti turistid märksa rohkem kui 2008. aasta III kvartalis.

Tulu

Tulu netoväljavool kahanes kvartaliga enam kui poole võrra ning moodustas 2009. aasta III kvartalis 1 mld krooni (vt tabel 18). Suhtena SKPsse oli tulukonto puudujääk 1,9%. Netoväljavoolu vähenemist mõjutas eelkõige otseinvesteeringutulu ja vähemal määral muude investeeringute tulu (tulu laenuidelt ja hoiustelt) netoväljavoolu kahanemine (vt tabel 19). Tulukonto saldo olulise komponendi – otseinvesteeringutulu – netoväljavool vähenes kaks korda ning seda nii dividendide kui ka reinvesteeringutulu arvel. Samas kasvas tööjõu- ja portfelliinvesteeringute tulu ülejääk. Jättes tulukonto arvestusest välja reinvesteeringutulu, mille puhul reaalselt rahaliikumist ei toimu, vähenes puudujääk 0,1 mld kroonini ehk 0,2%ni SKPst (vt joonis 8). 2008. aasta III kvartaliga võrreldes vähenes tulukonto netoväljavool käesoleva aasta III kvartalis enam kui neli korda, languse põhjustas peamiselt investeerimistulu ja eelkõige otseinvesteeringutulu netoväljavoolu kahanemine.

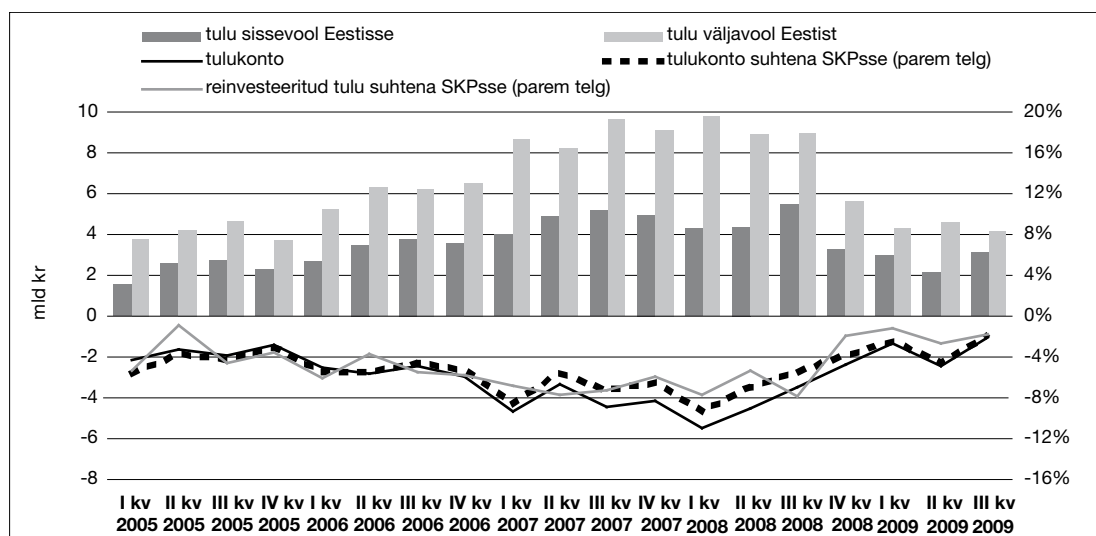
Tabel 18. Tulu

	Sissevool		Väljavool		Saldo	
	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)	Maht (mln kr)	Muut võrreldes eelmise perioodiga (%)
I kv 2005	1 590,3	-5,7	-3 768,3	-20,8	-2 178,0	-29,1
II kv 2005	2 597,8	63,4	-4 235,6	12,4	-1 637,8	-24,8
III kv 2005	2 757,7	6,2	-4 649,6	9,8	-1 891,9	15,5
IV kv 2005	2 279,7	-17,3	-3 696,5	-20,5	-1 416,8	-25,1
2005 kokku	9 225,5	68,1	-16 350,0	21,5	-7 124,5	-10,5
I kv 2006	2 693,8	18,2	-5 241,3	41,8	-2 547,5	79,8
II kv 2006	3 517,7	30,6	-6 301,7	20,2	-2 784,0	9,3
III kv 2006	3 781,0	7,5	-6 251,4	-0,8	-2 470,4	-11,3
IV kv 2006	3 565,6	-5,7	-6 529,8	4,5	-2 964,2	20,0
2006 kokku	13 558,1	47,0	-24 324,2	48,8	-10 766,1	51,1
I kv 2007	3 981,5	11,7	-8 666,5	32,7	-4 685,0	58,1
II kv 2007	4 915,1	23,4	-8 248,2	-4,8	-3 333,1	-28,9
III kv 2007	5 207,5	5,9	-9 621,9	16,7	-4 414,4	32,4
IV kv 2007	4 989,2	-4,2	-9 131,8	-5,1	-4 142,6	-6,2
2007 kokku	19 093,3	40,8	-35 668,4	46,6	-16 575,1	54,0
I kv 2008	4 296,0	-13,9	-9 789,0	7,2	-5 493,0	32,6
II kv 2008	4 392,8	2,3	-8 925,9	-8,8	-4 533,1	-17,5
III kv 2008	5 452,8	24,1	-8 947,2	0,2	-3 494,4	-22,9
IV kv 2008	3 255,0	-40,3	-5 605,9	-37,3	-2 350,9	-32,7
2008 kokku	17 396,6	-8,9	-33 268,0	-6,7	-15 871,4	-4,2
I kv 2009	2 992,2	-8,1	-4 328,1	-22,8	-1 335,5	-43,2
II kv 2009	2 147,2	-28,2	-4 602,2	6,3	-2 455,0	83,8
III kv 2009	3 118,4	45,2	-4 129,5	-10,3	-1 011,1	-58,8

Tabel 19. Tulu saldo struktuur

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
Tööjõutulu	632,7	475,0	583,0	-18,1	-19,4	-57,7	22,7	-7,9
Investeeringutulu	-4 127,1	-2 930,0	-1 594,1	118,1	119,4	157,7	-45,6	-61,4
tulu otseinvesteeringutelt	-2 901,3	-2 096,2	-1 074,1	83,0	85,4	106,2	-48,8	-63,0
tulu aktsia- või osakapitalilt	-2 769,9	-2 093,8	-986,2	79,3	85,3	97,5	-52,9	-64,4
dividendid	2 183,0	-663,1	-66,9	-62,5	27,0	6,6	-89,9	-103,1
reinvesteeringutulu	-4 952,9	-1 430,7	-919,3	141,7	58,3	90,9	-35,7	-81,4
tulu võlgadelt (intressid)	-131,4	-2,4	-87,9	3,8	0,1	8,7	3 591,1	-33,1
tulu portfelliinvesteeringutelt	431,0	97,3	185,7	-12,3	-4,0	-18,4	90,8	-56,9
tulu muudelt investeeringutelt	-1 656,8	-931,2	-705,7	47,4	37,9	69,8	-24,2	-57,4
Tulukonto kokku	-3 494,4	-2 455,0	-1 011,1	100,0	100,0	100,0	-58,8	-71,1

Tulu sissevool suurenes eelmise kvartaliga võrreldes ligi poole võrra ning oli 3,1 mld krooni (vt tabel 20). Valdav osa tulu sissevoolust oli seotud Euroopa Liidu riikidega, põhiliselt Soome, Küprose, Läti ja Leeduga (vt tabel 21). SRÜ riikidest, eelkõige Ukrainast ja Venemaalt, teeniti aga kahjumeid. Sesonsetest mõjuritest tulenevalt suurenes tööjõutulu sissevool 17% ning hõlmas tulu sissevoolu kogumahu neljandiku. 44% tööjõutulust teeniti Soomes, väiksemal määral ka Suurbritannias, Rootsis, Lätis ja Lirimaa. Residentide investeeringutulu välismaistelt investeeringutelt suurenes ligi 60% ja kasv saavutati eelkõige otseinvesteeringutulu arvel. Portfelli- ja muude investeeringute tulu sissevool vähenes. Kui eelmises kvartalis võtsid residentid

Joonis 8. Tulukonto

Tabel 20. Tulu sissevool Eestisse

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
Tööjõutulu	909,1	690,2	807,2	16,7	32,1	25,9	16,9	-11,2
Investeeringutulu	4 543,7	1 457,0	2 311,2	83,3	67,9	74,1	58,6	-49,1
tulu otseinvesteeringutelt	2 981,5	697,7	1 704,3	54,7	32,5	54,7	144,3	-42,8
tulu aktsia- või osakapitalilt	2 633,7	336,5	1 361,5	48,3	15,7	43,7	304,6	-48,3
dividendid	3 433,1	1 103,6	172,4	63,0	51,4	5,5	-84,4	-95,0
reinvesteeritud tulu	-799,4	-767,0	1 189,1	-14,7	-35,7	38,1	-255,0	-248,8
tulu võlgadelt (intressid)	347,8	361,1	342,8	6,4	16,8	11,0	-5,1	-1,4
tulu portfelliinvesteeringutelt	882,0	489,5	409,9	16,2	22,8	13,1	-16,2	-53,5
tulu muudelt investeeringutelt	680,3	269,9	197,0	12,5	12,6	6,3	-27,0	-71,0
Tulu sissevool kokku	5 452,8	2 147,2	3 118,4	100,0	100,0	100,0	45,2	-42,8

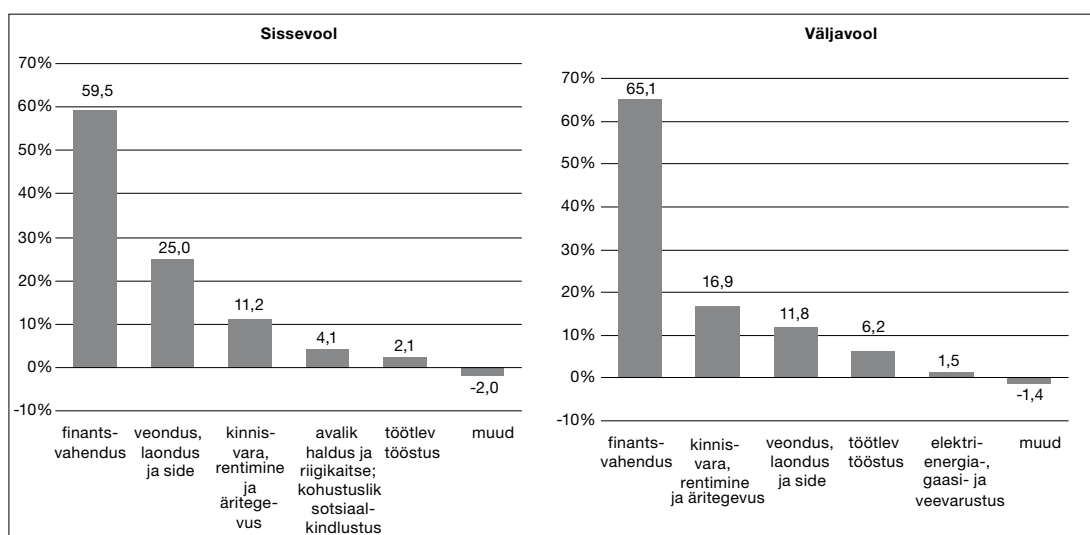
Tabel 21. Tulu riikide ühenduste järgi 2009. aasta III kvartalis

	Sissevool				Väljavool		
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2009 / III kv 2008		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Muut (%), III kv 2009 / III kv 2008
EL-27	3 052,5	97,9	-39,1	EL-27	-3 806,8	92,2	-53,9
Soome	636,8	20,4	-56,7	Rootsi	-2 552,5	61,8	-50,7
Küpros	628,4	20,2	-21,8	Soome	-565,6	13,7	-61,6
Läti	581,4	18,6	-41,9	Holland	-401,1	9,7	4006,2
Leedu	495,0	15,9	-49,8	Suurbritannia	-124,3	3,0	-59,2
SRÜ	-55,0	-1,8	-126,9	SRÜ	2,6	-0,1	-101,3
Venemaa	-24,6	-0,8	-141,9	Venemaa	14,8	-0,4	-109,6
Ukraina	-35,5	-1,1	-134,0	Ukraina	-6,6	0,2	-80,9
Ülejäänud riigid	120,9	3,9	-49,4	Ülejäänud riigid	-325,3	7,9	-32,9
Norra	46,0	1,5	-30,1	USA	-132,6	3,2	34,5
offshore-piirkonnad	16,9	0,5	-46,3	offshore-piirkonnad	-110,0	2,7	-29,4
Tulu sissevool kokku	3 118,4	100,0	-42,8	Tulu väljavool kokku	-4 129,5	100,0	-53,8

oma välismaistest otseinvesteeringuettevõtetest välja arvestatavas mahus dividende, mis tõi kaasa reinvesteeringutulu vähenemise, siis III kvartalis võeti dividende tagasihoidlikult ning reinvesteeringutulu kasvas märkimisväärselt.

Investeeringutulu sissevoolust laekus valdav osa Küprosel, Lätist, Leedust ja Soomest (kokku 84%). Suurema osa investeeringutulust teenisid finantsvahenduse (60%) ning väiksemas mahus veonduse, laonduse ja side ning kinnisvara, rentimise ja äritegevuse investorid (vt joonis 9). Hulgi- ja jaekaubanduse investorid teenisid välismaal kahjumeid. 2008. aasta III kvartaliga võrreldes vähenes tulu sissevool ligi poole võrra. Vähenemise tingis põhiliselt dividenditulu kahanemine (3,2 mld kroonilt 2008. aasta III kvartalis 0,2 mld kroonini 2009. aasta III kvartalis).

Tulu väljavool kahanes kvartaliga 10% ja ulatus 4,1 mld kroonini (vt tabel 22). 92% Eestis teenitud tulust kuulus Euroopa Liidu riikide, valdavalt Rootsi ja vähemal määral Soome residentidele (vt tabel 21).

Joonis 9. Investeeringutulu sisse- ja väljavool tegevusalali 2009. aasta III kvartalis

Tabel 22. Tulu väljavool Eestist

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)			Muut (%)	
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009	III kv 2009 / III kv 2008
Tööjõutulu	-276,37	-215,16	-224,2	3,1	4,7	5,4	4,2	-18,9
Investeeringutulu	-8 670,9	-4 387,0	-3 905,3	96,9	95,3	94,6	-11,0	-55,0
tulu otseinvesteeringutelt	-5 882,8	-2 793,9	-2 778,4	65,7	60,7	67,3	-0,6	-52,8
tulu aktsia- või osakapitalilt	-5 403,6	-2 430,3	-2 347,7	60,4	52,8	56,9	-3,4	-56,6
dividendid	-1 250,1	-1 766,6	-239,3	14,0	38,4	5,8	-86,5	-80,9
reinvesteeringutulu	-4 153,6	-663,7	-2 108,4	46,4	14,4	51,1	217,7	-49,2
tulu võlgadelt (intressid)	-479,2	-363,5	-430,6	5,4	7,9	10,4	18,5	-10,1
tulu portfelliinvesteeringutelt	-450,9	-392,1	-224,2	5,0	8,5	5,4	-42,8	-50,3
tulu muudelt investeeringutelt	-2 337,2	-1 201,0	-902,7	26,1	26,1	21,9	-24,8	-61,4
Tulu väljavool kokku	-8 947,2	-4 602,2	-4 129,5	100,0	100,0	100,0	-10,3	-53,8

Mitteresidentide Eestis teenitud tulust moodustas tööjõutulu 5%, ülejäänud oli investeerimistulu. Investeerimistulu väljavoolus hõlmas otseinvesteeringutulu 71%, tulu muudelt investeeringutelt 23% ning portfelliinvesteeringute tulu 6%. Tulu Eestisse paigutatud otseinvesteeringutelt jäi eelmise kvartali tasemele, samal ajal kui tulu muudelt ja portfelliinvesteeringutelt vähenes. Nii nagu residentidest otseinvestorid, reinvesteersid ka mitteresidentidest otseinvestorid suurema osa kasumist, mistõttu reinvesteeringutulu kasvas mitu korda.

Eestis teenisid investeerimistulu põhiliselt Rootsi (65%) ja Soome (12%) investorid. Suurem osa investeerimistulust laekus finantsvahendusest (65%) ning mõnevõrra kinnisvara, rentimise ja äritegevuse, veonduse, laonduse ja side ning töötleva tööstuse valdkonnast (vt joonis 9).

Jooksev- ja kapitaliülekanded²

Jooksevülekannete konto ülejääk oli 2009. aasta III kvartalis ligi miljard krooni, jäädes eelmise kvartaliga võrreldes samasse suurusjärku ja suurenedes aastataguse perioodiga võrreldes 0,2 mld krooni võrra (vt tabel 23).

Tabel 23. Jooksev- ja kapitaliülekanded riikide ühenduste järgi (mln kr)

	Saadud			Makstud			Saldo		
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009
Jooksevülekanded	1 823,0	1 736,1	2 047,6	1 064,5	813,5	1 076,8	758,6	922,6	970,8
valitsemissektor	606,1	673,5	958,8	544,6	467,7	573,3	61,5	205,8	385,4
EL-27	537,8	598,6	741,5	531,9	423,7	513,4	5,9	174,9	228,1
SRÜ	16,0	12,9	9,8	4,2	3,5	2,7	11,8	9,4	7,1
ülejäanud riigid	52,3	62,1	207,4	8,5	40,5	57,2	43,8	21,6	150,2
muud sektorid	1 216,9	1 062,6	1 088,8	519,9	345,8	503,5	697,0	716,8	585,3
EL-27	921,8	817,1	823,0	390,3	300,2	419,6	531,5	516,9	403,3
SRÜ	183,3	165,5	186,0	50,2	11,3	27,1	133,1	154,2	158,9
ülejäanud riigid	111,8	80,0	79,9	79,5	34,3	56,8	32,4	45,7	23,1
Kapitaliülekanded	651,4	813,9	1 587,4	21,7	1,2	2,4	629,7	812,7	1 585,0
valitsemissektor	243,1	577,6	1 119,8	0,2	0,2	0,0	242,9	577,4	1 119,8
muud sektorid	408,3	236,3	467,6	21,5	1,0	2,4	386,9	235,3	465,1

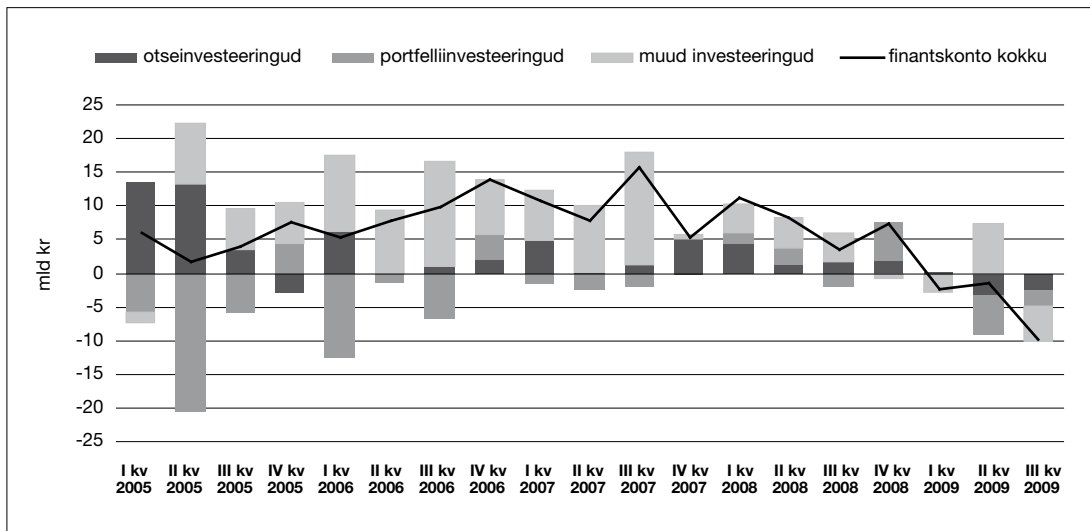
Eestisse tehti **jooksevülekandeid** 2 mld krooni väärtuses. Valitsemissektori ülekanded moodustasid veidi alla miljardi krooni, millest 44% olid Euroopa Liidu struktuurifondide eraldised ning ülejäänud mitteresidentidelt laekunud käibe-, tulu- ja sotsiaalmaksud. Muudele sektoritele laekus 1,1 mld krooni, 40% sellest oli struktuurifondide välisabi ja 15% välismaal töötajate rahaülekanded Eestisse. Jooksevülekannete väljavool oli 1,1 mld krooni, millest valitsemissektor hõlmas veidi üle poole. Sellest 80% ehk 456 mln krooni oli Eesti sissemakse Euroopa Liidu eelarvesse. Muude sektorite ülekanded välismaale moodustasid 0,5 mld krooni ja suundusid valdavalt Euroopa Liidu riikidesse (Soome, Saksamaale, Leetu ja Lätti).

Kapitaliülekannete konto ülejääk oli 1,6 mld krooni, olles ligi miljard krooni suurem kui aastatagusel perioodil. Tegemist oli peamiselt Euroopa Liidu toetuste kasutamise ja nii valitsemissektori kui ka muudele sektorite poolt mitmesuguste infrastruktuuriobjektide rajamiseks.

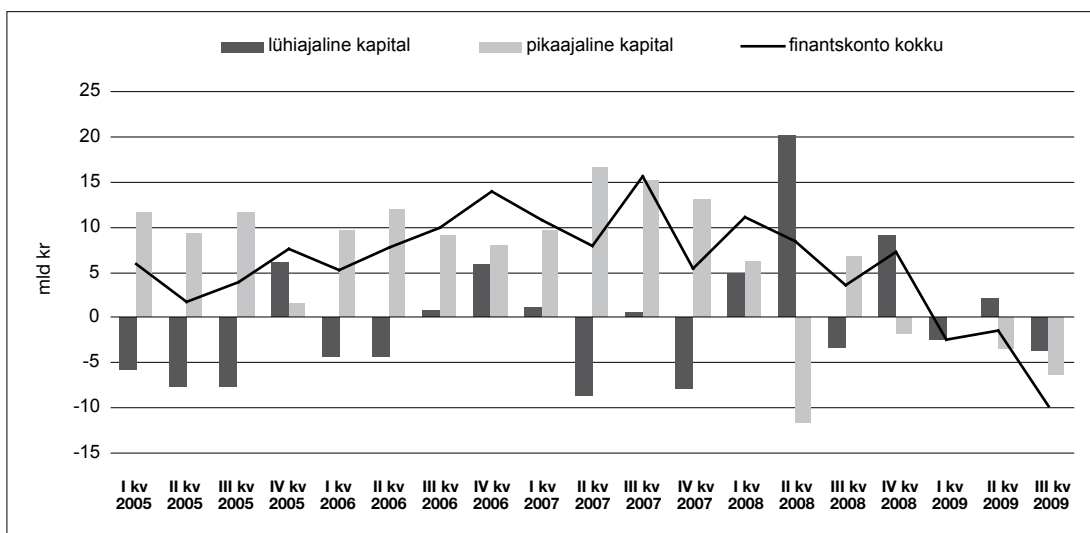
² Kuigi kapitaliülekanded kuuluvad IMFi meetodika kohaselt kapitali- ja finantskonto koosseisu, on neid käesolevas analüüsis käsitletud koos jooksevülekannetega. Euroopa Liidu struktuurifondidest Eestile osutatud välisabi jaotamine jooksev- ja kapitaliülekanneteks ei ole selgelt eristatav ja tugineb seetõttu rahandusministeeriumi ja põllumajandusministeeriumi ning Eesti Panga ekspertide hinnangutele (vastavalt struktuurifondide sihtotstarbele).

FINANTSKONTO

2009. aasta esimese poole mõõdukas kapitali netoväljavool muutus III kvartalis märkimisväärseks, ulatudes 9,8 mld kroonini. Kapitali netoväljavool toimus nii otse-, portfelli- kui ka muude investeeringutena. Vaid tuletisinstrumentide sissevool ületas nende väljavoolu. Finantskonto struktuurist annavad liikide ja tähtaegade järgi ülevaate joonised 10 ja 11.

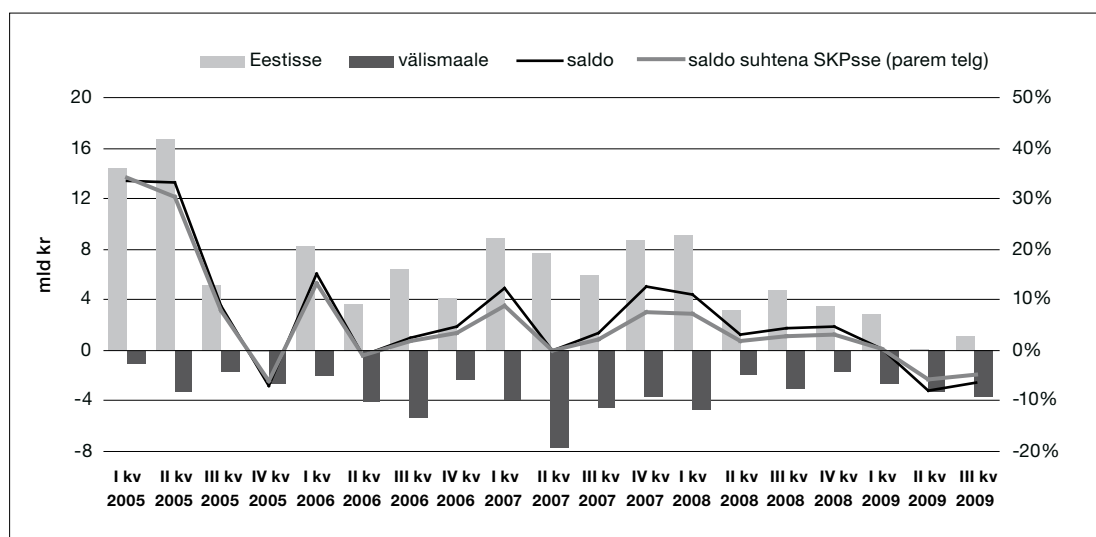
Joonis 10. Muutused välisinvesteeringukapitali voogude struktuuris

Joonis 11. Finantskonto tähtajaline struktuur

Otseinvesteeringud

Otseinvesteeringute saldo oli 2009. aasta III kvartalis 2,5 mld krooniga miinuses. Mitteresidendid töid otseinvesteeringutena Eestisse 1,2 mld krooni ja Eesti otseinvesteeringud välismaal kasvasid 3,7 mld krooni võrra (vt joonis 12).

Joonis 12. Otseinvesteeringud

Eestisse tehtud otseinvesteeringute maht (1,2 mld krooni) oli III kvartalis 0,8 mld krooni võrra suurem kui II kvartalis, kuid neli korda väiksem võrreldes 2008. aasta sama perioodiga. Kokku reinvesteeriti 2,1 mld krooni, mida on üle kolme korda rohkem kui eelnevas kvartalis, kuid 50% vähem kui aasta tagasi. Suurim summa reinvesteeriti finantsvahendusse (1,4 mld krooni, mis on 70% eelmise kvartali tulemustest) ning vähe- mal määral veonduse abitegevustesse (0,3 mld krooni) ja kindlustusse (0,2 mld krooni). Otseinvesteeringud aktsia- ja osakapitali töid Eestisse 1,9 mld krooni. Kõige rohkem (0,9 mld krooni) investeeriti jaekaubanduse ettevõtetesse. Otseinvesteeringusuhetes olevate ettevõtete grupisiseste võlakohustuste maht vähenes II kvartaliga võrreldes 1,5 mld krooni võrra. Grupisiseste võlanõuete kasv viis Eestist välja 1,3 mld krooni (vt tabelid 24 ja 25).

Suurim investor oli Holland, kust tuli 1,4 mld krooni. Mahult teine oli Rootsi 0,9 mld krooniga. Leedu ja Läti otseinvesteeringud Eestis vähenesid vastavalt 0,6 ja 0,4 mld krooni võrra. Riikide ühenduste arvestuses töid rahalisi vahendeid sisse nii Euroopa Liit kui ka SRÜ. Ülejäänud riikide grupi netoinvesteeringud jäid negatiivseks. Pärast pankade minekut väliskontrolli alla on peamiselt tänu reinvesteeritud tulule tehtud kvartalst kvartalisse suurimaid otseinvesteeringuid finantssektorisse. 2009. aasta III kvartal ei olnud erand – finants- vahenduse ettevõtetesse paigutati 1,6 mld krooni (vt joonised 13-14 ja tabel 26).

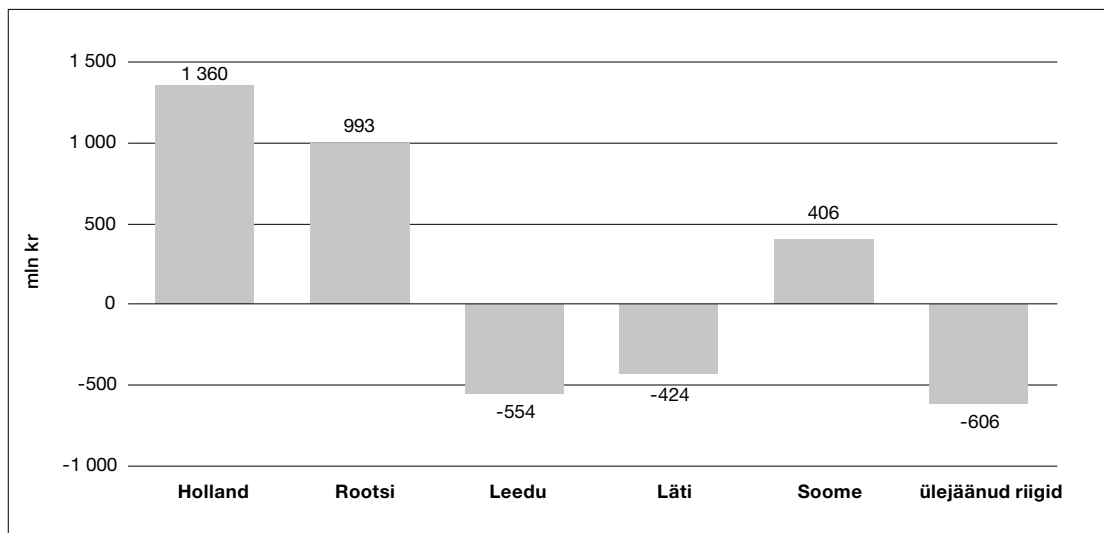
Otseinvesteeringud välismaale jäid eelmise kvartali tasemele, kuid olid 24% suuremad kui 2008. aasta samal perioodil. Aktsia- ja osakapitali investeeringud katsid ligi 85% väljavoolust, väljavõtmata omanikutulu oli 1,2 mld krooni. Muu kapitali nõuded ja kohustused vähenesid ning nende muutuste mõjul läks Eestist

Tabel 24. Eestisse tehtud otseinvesteeringute struktuur

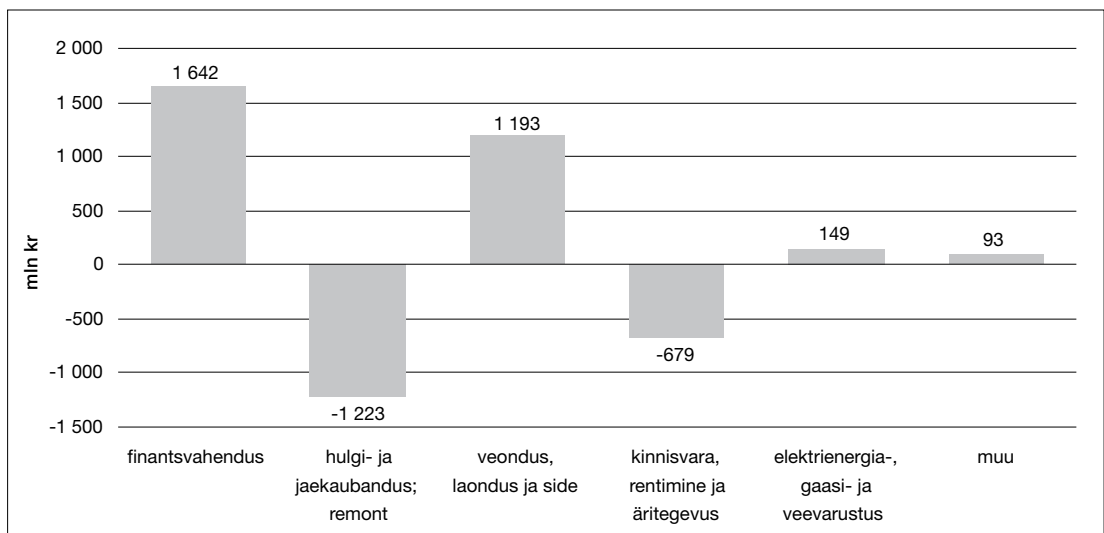
	Aktisia- või osakapital		Reinvesteeringutulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud Eestisse kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)		
I kv 2005	12 634,1	87,8	2 442,1	17,0	-875,4	-6,1	194,5	1,4	14 395,3	100,0
II kv 2005	15 099,2	90,7	826,7	5,0	-450,3	-2,7	1 176,6	7,1	16 652,3	100,0
III kv 2005	315,0	6,1	3 368,8	64,7	-679,5	-13,1	2 198,8	42,3	5 203,2	100,0
IV kv 2005	-68,8	45,9	2 248,2	-1 501,3	-8,9	5,9	-2 320,3	1 549,4	-149,8	100,0
2005 kokku	27 979,5	77,5	8 885,8	24,6	-2 014,0	-5,6	1 249,7	3,5	36 101,0	100,0
I kv 2006	1 146,6	14,0	3 663,1	44,6	-430,1	-5,2	3 832,7	46,7	8 212,3	100,0
II kv 2006	291,8	8,1	3 064,9	85,0	-877,6	-24,3	1 127,5	31,3	3 606,7	100,0
III kv 2006	821,7	12,9	4 384,0	68,7	-680,5	-10,7	1 860,4	29,1	6 385,6	100,0
IV kv 2006	-21,5	-0,5	4 540,5	108,1	-2 475,4	-59,0	2 155,3	51,3	4 198,9	100,0
2006 kokku	2 238,6	10,0	15 652,5	69,9	-4 463,5	-19,9	8 975,9	40,1	22 403,6	100,0
I kv 2007	486,5	5,5	5 261,8	59,1	-486,9	-5,5	3 641,9	40,9	8 903,3	100,0
II kv 2007	2 652,2	34,2	3 661,9	47,3	-1 687,8	-21,8	3 117,6	40,3	7 743,9	100,0
III kv 2007	8,2	0,1	6 772,0	114,2	-2 116,2	-35,7	1 268,0	21,4	5 932,0	100,0
IV kv 2007	1 128,1	13,0	5 807,4	66,9	-2 215,3	-25,5	3 956,7	45,6	8 676,9	100,0
2007 kokku	4 275,0	13,7	21 503,0	68,8	-6 506,2	-20,8	11 984,3	38,3	31 256,1	100,0
I kv 2008	1 583,7	17,3	6 057,6	66,3	-1 199,0	-13,1	2 697,2	29,5	9 139,4	100,0
II kv 2008	471,1	14,8	3 587,2	112,8	-1 753,2	-55,1	875,8	27,5	3 180,9	100,0
III kv 2008	94,7	2,0	4 153,6	87,0	-236,4	-5,0	763,8	16,0	4 775,6	100,0
IV kv 2008	1 033,7	29,4	1 649,8	46,9	1 285,3	36,5	-452,3	-12,9	3 516,6	100,0
2008 kokku	3 183,3	15,4	15 448,2	74,9	-1 903,4	-9,2	3 884,4	18,8	20 612,5	100,0
I kv 2009	1 783,9	62,2	1 369,1	47,8	-591,7	-20,6	304,6	10,6	2 865,9	100,0
II kv 2009	1 623,0	414,1	663,7	169,3	-286,6	-73,1	-1 608,1	-410,3	392,0	100,0
III kv 2009	1 907,2	162,3	2 108,4	179,4	-1 307,4	-111,2	-1 532,9	-130,4	1 175,3	100,0

Tabel 25. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise otseinvesteeringu suhtes (mln kr)

	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagastamine	Andmine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine
I kv 2005	315,7	162,5	431,5	213,4	1 620,1	2 118,0	1 404,3	914,8
II kv 2005	213,3	115,9	373,2	306,4	1 174,3	1 111,9	1 294,0	1 079,1
III kv 2005	336,1	81,0	688,3	340,1	2 854,9	1 080,7	1 362,4	1 158,7
IV kv 2005	409,1	143,0	797,5	553,5	2 239,7	2 581,7	950,6	1 422,9
2005 kokku	1 274,3	502,5	2 290,6	1 413,4	7 889,0	6 892,3	5 011,4	4 575,5
I kv 2006	410,2	85,1	690,9	674,5	5 445,0	967,8	432,9	906,1
II kv 2006	473,5	93,1	653,4	601,4	2 204,5	1 610,9	714,0	842,1
III kv 2006	317,4	62,4	709,7	458,2	3 346,8	1 482,8	1 159,8	1 021,7
IV kv 2006	919,5	368,7	1 669,8	855,2	2 320,7	2 078,4	1 812,2	623,6
2006 kokku	2 120,5	609,3	3 723,7	2 589,2	13 317,0	6 139,9	4 119,0	3 393,4
I kv 2007	831,9	231,4	1 024,9	1 348,3	6 412,2	2 883,7	1 201,4	925,8
II kv 2007	670,5	279,3	2 737,7	787,3	4 408,2	1 388,0	1 580,9	1 773,8
III kv 2007	1 253,3	470,6	1 614,9	421,3	2 359,5	1 867,2	3 630,0	2 565,0
IV kv 2007	1 096,1	244,4	2 595,7	1 333,2	4 850,9	3 034,8	1 726,3	1 103,9
2007 kokku	3 851,7	1 225,7	7 973,2	3 890,1	18 030,7	9 173,8	8 138,6	6 368,5
I kv 2008	756,7	354,8	1 424,7	1 172,9	3 670,3	2 043,2	1 930,9	1 012,0
II kv 2008	1 624,3	102,5	2 427,4	2 894,2	1 813,6	2 504,4	2 070,9	1 463,5
III kv 2008	613,6	1 219,6	2 405,3	1 405,9	4 212,5	4 633,8	3 060,9	1 693,9
IV kv 2008	488,2	853,1	2 720,5	2 652,9	4 070,2	2 784,7	5 316,5	5 167,4
2008 kokku	3 482,9	2 530,1	8 977,8	8 126,0	13 766,8	11 966,1	12 379,2	9 336,8
I kv 2009	483,6	130,8	2 027,8	1 537,6	3 035,7	2 068,8	2 738,5	3 209,3
II kv 2009	460,0	422,0	1 540,2	1 574,4	1 743,2	2 803,9	1 293,3	1 293,5
III kv 2009	1 074,9	502,7	1 417,0	807,4	1 823,6	4 555,4	4 189,6	2 453,7

Joonis 13. Eestisse tehtud otseinvesteeringud riigiti 2009. aasta III kvartalis

Joonis 14. Eestisse tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2009. aasta III kvartalis

Tabel 26. Otseinvesteeringud Eestisse riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	II kv 2009	III kv 2009	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009
EL-27	831,6	997,1	212,2	84,8	19,9
SRÜ	-270,3	194,4	-69,0	16,5	-171,9
Ülejäänud riigid	-169,3	-16,2	-43,2	-1,4	-90,5
Kokku	392,0	1 175,3	100,0	100,0	199,9

välja 0,7 mld krooni. Kuna vastassuunalised rahavood olid peaaegu võrdsed, ei muutunud II kvartaliga võr-

Tabel 27. Välismaale tehtud otseinvesteeringute struktuur

	Aksia- või osakapital		Reinvesteeritud tulu		Muu kapital				Otseinvesteeringud välismaale kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Nõuded		Kohustused		Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
					Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)		
I kv 2005	-423,5	41,2	-361,8	35,2	-206,0	20,0	-37,2	3,6	-1 028,5	100,0
II kv 2005	-2 570,5	77,5	-408,8	12,3	-457,8	13,8	118,9	-3,6	-3 318,2	100,0
III kv 2005	-441,4	26,4	-1 306,7	78,2	-88,7	5,3	165,6	-9,9	-1 671,2	100,0
IV kv 2005	-1 719,9	64,1	-617,3	23,0	-389,1	14,5	44,7	-1,7	-2 681,5	100,0
2005 kokku	-5 155,3	59,3	-2 694,6	31,0	-1 141,6	13,1	292,0	-3,4	-8 699,5	100,0
I kv 2006	-366,6	17,6	-891,7	42,7	-856,1	41,0	27,6	-1,3	-2 087,0	100,0
II kv 2006	-2 072,3	51,3	-1 149,6	28,4	-1 059,7	26,2	238,1	-5,9	-4 043,6	100,0
III kv 2006	-2 897,8	54,0	-1 441,2	26,8	-1 404,7	26,2	373,0	-6,9	-5 370,7	100,0
IV kv 2006	-558,7	24,4	-1 362,4	59,5	-489,7	21,4	121,6	-5,3	-2 289,2	100,0
2006 kokku	-5 895,5	42,8	-4 844,9	35,1	-3 810,3	27,6	760,3	-5,5	-13 790,4	100,0
I kv 2007	-1 277,4	32,4	-1 566,9	39,8	-1 255,9	31,9	159,7	-4,1	-3 940,5	100,0
II kv 2007	-6 747,2	87,5	909,5	-11,8	-1 631,2	21,2	-237,8	3,1	-7 706,8	100,0
III kv 2007	-930,9	20,3	-2 397,4	52,3	-2 458,8	53,7	1 206,7	-26,3	-4 580,4	100,0
IV kv 2007	-1 368,6	37,1	-1 986,4	53,9	-657,9	17,9	328,6	-8,9	-3 684,3	100,0
2007 kokku	-10 324,1	51,8	-5 041,3	25,3	-6 003,8	30,2	1 457,2	-7,3	-19 912,0	100,0
I kv 2008	-968,1	20,4	-1 501,4	31,7	-2 671,7	56,4	406,9	-8,6	-4 734,3	100,0
II kv 2008	-749,1	39,8	-91,7	4,9	-89,5	4,8	-953,8	50,6	-1 884,1	100,0
III kv 2008	-488,9	16,3	799,4	-26,7	-2 842,2	94,8	-464,8	15,5	-2 996,6	100,0
IV kv 2008	-346,7	20,6	-474,6	28,2	-942,4	55,9	78,7	-4,7	-1 685,1	100,0
2008 kokku	-2 552,8	22,6	-1 268,3	11,2	-6 545,9	57,9	-933,0	8,3	-11 300,1	100,0
I kv 2009	-1 264,6	46,9	-740,7	27,5	-101,0	3,7	-591,8	21,9	-2 698,1	100,0
II kv 2009	-473,7	12,8	767,0	-20,7	-3 221,7	86,9	-778,3	21,0	-3 706,7	100,0
III kv 2009	-3 175,7	85,4	-1 189,1	32,0	652,1	-17,5	-5,5	0,1	-3 718,2	100,0

reldes tütar- ja sidusettevõtete laenukohustused Eesti otseinvesteeringute ees, samuti oli väga väike muudatus otseinvesteeringute kohustustes (vt tabelid 27 ja 28).

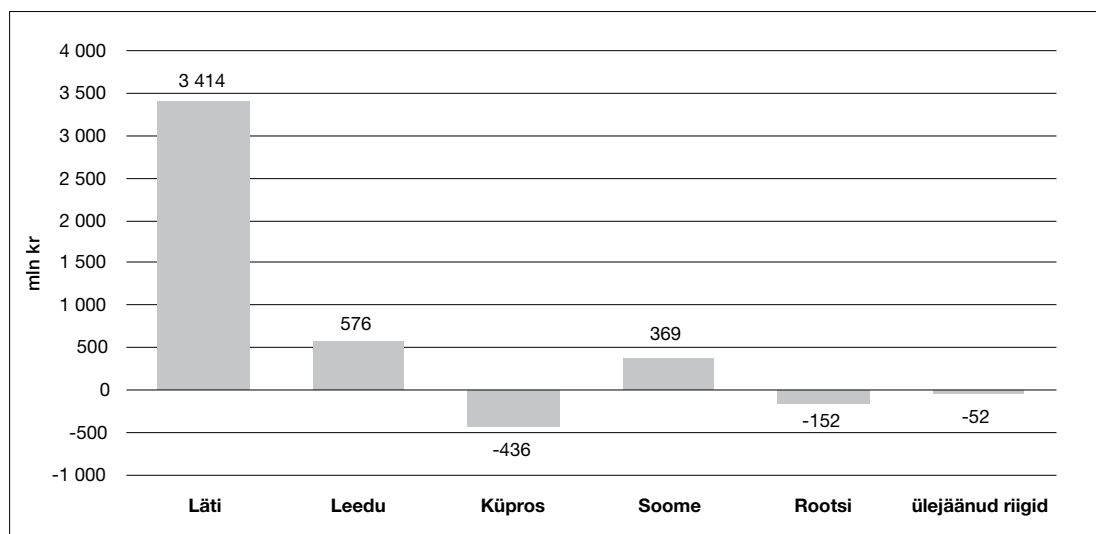
Kolmandas kvartalis suurenesid investeeringud Läti (3,4 mld krooni), Leetu (0,6 mld krooni) ja Soome (0,4 mld krooni), samal ajal kui vähenesid rahapaigutused Küprosele (0,4 mld krooni) ja Rootsi (0,2 mld krooni). Suurimad investorid olid finantsvahendusega ja väiksemas mahu muu äritegevuse ning masinate ja seadmete rendiga tegelevad ettevõtted. Kõige rohkem vähenesid järgmiste tegevusalade ettevõtjate tehtud välismaised otseinvesteeringud: kinnisvara (0,3 mld krooni), veetransport (0,2 mld krooni) ja ehitus (0,1 mld krooni). Enamik kapitali väljavoolust jäi Euroopa Liitu. SRÜ ja ülejäänud riikide puhul tingisid vastassuunalised rahavood lõppkokkuvõttes kapitali sissevoolu Eestisse (vt tabel 29 ja joonised 15-16).

Tabel 28. Laenukapitali nõuded ja kohustused välismaise tütar-/sidusettevõtja suhtes (mln kr)

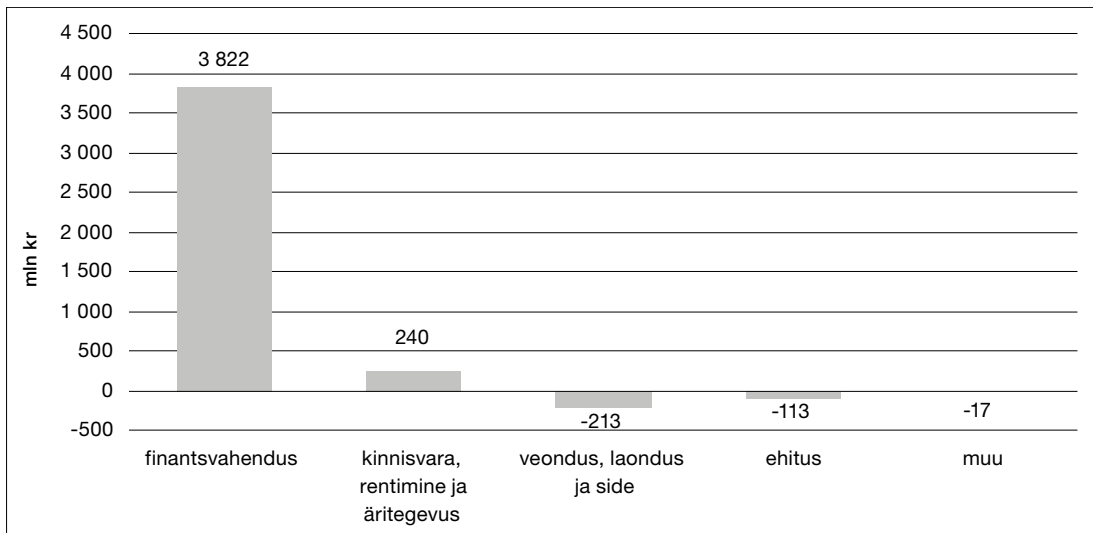
	Nõuded				Kohustused			
	Pikaajalised		Lühiajalised		Pikaajalised		Lühiajalised	
	Andmine	Tagastamine	Andmine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine	Saamine	Tagastamine
I kv 2005	239,7	303,9	220,2	82,3	30,5	4,7	1,4	0,9
II kv 2005	378,6	195,8	649,7	312,3	29,7	2,5	2,2	7,9
III kv 2005	582,3	659,5	516,6	387,0	44,3	13,2	58,9	0,5
IV kv 2005	941,2	329,5	324,0	325,8	5,2	40,4	42,4	15,6
2005 kokku	2 141,8	1 488,6	1 710,6	1 107,4	109,6	60,7	104,9	25,0
I kv 2006	767,9	500,6	329,0	482,7	78,8	20,4	2,1	0,4
II kv 2006	864,7	269,7	340,9	523,4	0,6	51,4	2,9	0,4
III kv 2006	2 433,0	527,6	294,5	267,1	20,3	20,5	9,4	4,0
IV kv 2006	1 296,1	1 074,8	598,9	352,9	18,9	20,3	132,6	15,7
2006 kokku	5 361,8	2 372,7	1 563,4	1 626,1	118,6	112,7	147,0	20,5
I kv 2007	975,3	158,8	279,5	324,6	13,9	24,5	59,6	30,0
II kv 2007	1 447,3	954,2	623,6	273,1	2,8	56,6	163,5	8,6
III kv 2007	3 095,4	305,2	566,7	531,7	11,5	19,3	1 048,0	30,9
IV kv 2007	853,2	628,9	618,1	364,1	72,2	14,1	407,4	39,9
2007 kokku	6 371,1	2 047,0	2 087,8	1 493,4	100,4	114,6	1 678,5	109,3
I kv 2008	2 655,9	807,3	490,3	446,9	141,2	49,0	205,4	308,5
II kv 2008	990,8	1 788,2	557,8	284,0	28,4	67,6	54,7	414,6
III kv 2008	1 091,0	613,4	568,4	491,8	24,3	32,6	116,1	410,7
IV kv 2008	665,1	447,4	1 286,4	789,6	60,4	131,3	218,4	45,3
2008 kokku	5 402,8	3 656,3	2 902,9	2 012,4	254,3	280,5	594,6	1 179,1
I kv 2009	1 346,9	427,8	410,3	716,7	61,3	13,7	48,7	95,7
II kv 2009	3 076,5	505,4	633,5	333,3	15,2	31,9	61,5	940,9
III kv 2009	685,5	693,5	376,9	359,6	62,8	22,4	24,5	38,1

Tabel 29. Otseinvesteeringud välismaale riikide ühenduste järgi

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)		Muut (%)
	II kv 2009	III kv 2009	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2009 / II kv 2009
EL-27	-4 415,1	-3 798,7	119,1	102,2	-14,0
SRÜ	608,4	90,6	-16,4	-2,4	-85,1
Ülejäänud riigid	100,0	-10,0	-2,7	0,3	-110,0
Kokku	-3 706,7	-3 718,2	100,0	100,0	0,3

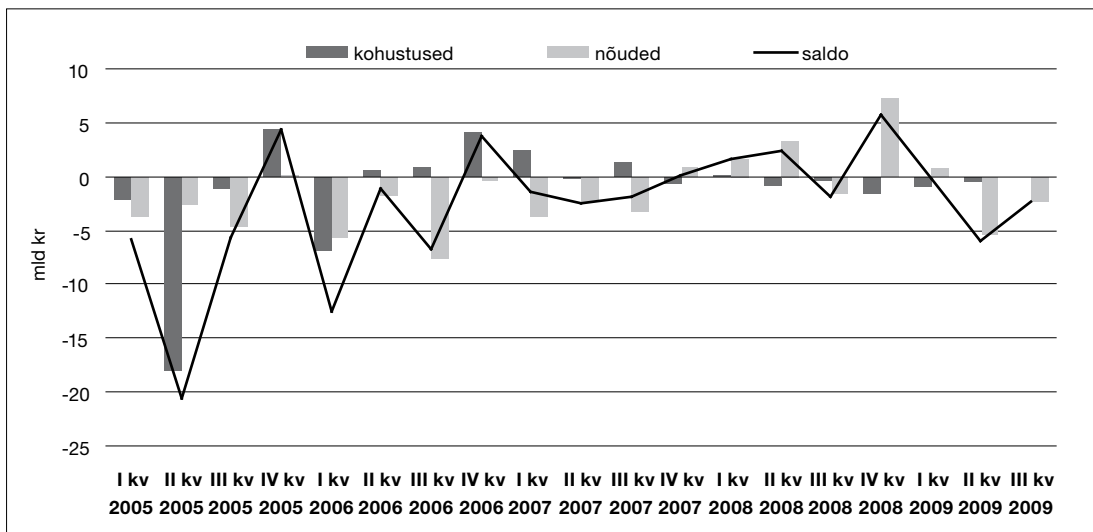
Joonis 15. Välismaale tehtud otseinvesteeringud riigiti 2009. aasta III kvartalis

Joonis 16. Välismaale tehtud otseinvesteeringud tegevusalati 2009. aasta III kvartalis

Portfelliinvesteeringud

Portfelliinvesteeringute netoväljavool oli 2009. aasta III kvartalis 2,3 mld krooni, mis tulenes peamiselt krediidasutuste suurenenud investeeringutest välismaistesse võlaväärtpaberitesse ning muu sektori ettevõtete kasvanud investeeringutest omandi- ja võlaväärtpaberitesse (vt joonis 17 ja tabel 30).

Joonis 17. Portfelliinvesteeringud

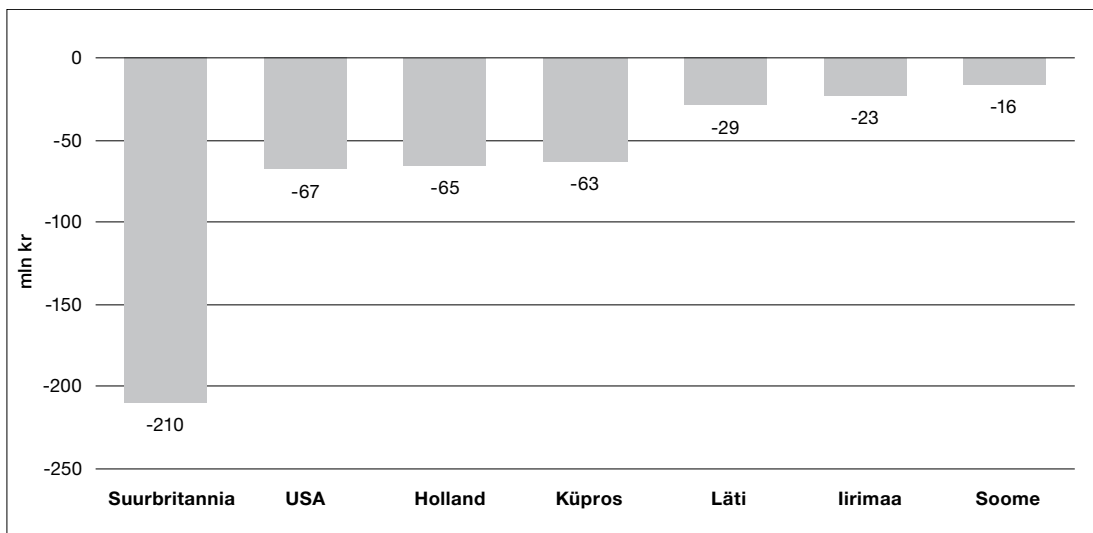
Tabel 30. Portfelliinvesteeringud väärtpaberi liigi ja majandussektori järgi (mln kr)

	Nõuded			Kohustused			Saldo		
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009
Omandiväärtpaberid	-57,6	-258,8	-798,1	-471,8	-112,5	135,0	-529,4	-371,3	-663,1
keskpank	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
valitsemissektor	-287,2	190,8	27,0	0,0	0,0	0,0	-287,2	190,8	27,0
krediitiasutused	-1,2	-4,4	9,8	0,0	0,0	0,0	-1,2	-4,4	9,8
muud sektorid	230,8	-445,2	-834,9	-471,8	-112,5	135,0	-241,0	-557,7	-699,9
Võlaväärtpaberid	-1 493,5	-5 177,1	-1 493,3	111,9	-356,0	-188,6	-1 381,6	-5 533,1	-1 681,9
keskpank	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
valitsemissektor	-1 333,9	2 046,0	318,7	135,0	-62,6	-10,8	-1 198,9	1 983,4	307,9
krediitiasutused	35,9	-7 015,7	-928,8	-86,4	-48,4	-254,1	-50,5	-7 064,1	-1 182,9
muud sektorid	-195,5	-207,4	-883,2	63,3	-245,0	76,3	-132,2	-452,4	-806,9
Kokku	-1 551,1	-5 435,9	-2 291,4	-359,7	-468,6	-53,6	-1 910,8	-5 904,5	-2 345,0

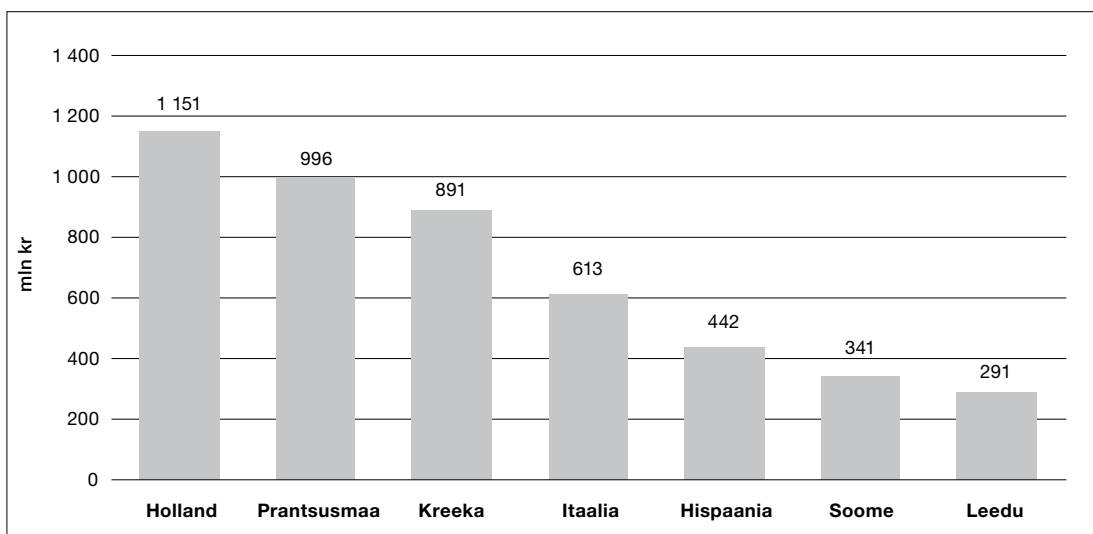
Tabel 31. Portfelliinvesteeringute kohustuste struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
I kv 2005	-9 946,1	467,3	7 817,8	-367,3	-2 128,4	100,0
II kv 2005	-9 640,0	53,5	-8 371,2	46,5	-18 011,2	100,0
III kv 2005	483,6	-45,2	-1 552,4	145,2	-1 068,8	100,0
IV kv 2005	2 750,3	63,4	1 588,1	36,6	4 338,4	100,0
2005 kokku	-16 352,2	96,9	-517,7	3,1	-16 870,0	100,0
I kv 2006	-498,4	7,3	-6 355,5	92,7	-6 854,0	100,0
II kv 2006	499,6	79,7	127,2	20,3	626,7	100,0
III kv 2006	839,2	100,0	-0,3	0,0	839,0	100,0
IV kv 2006	2 891,5	70,2	1 227,0	29,8	4 118,5	100,0
2006 kokku	3 731,9	-293,9	-5 001,6	393,9	-1 269,8	100,0
I kv 2007	3 163,4	135,4	-827,7	-35,4	2 335,7	100,0
II kv 2007	910,5	-555,9	-1 074,4	655,9	-163,8	100,0
III kv 2007	812,8	59,0	565,7	41,0	1 378,5	100,0
IV kv 2007	-1 353,5	202,6	685,5	-102,6	-668,0	100,0
2007 kokku	3 533,2	122,6	-650,9	-22,6	2 882,4	100,0
I kv 2008	-1 007,7	-1 372,9	1 081,1	1 472,9	73,4	100,0
II kv 2008	-235,7	27,4	-624,1	72,6	-859,8	100,0
III kv 2008	-471,8	131,2	112,1	-31,2	-359,7	100,0
IV kv 2008	-1 700,1	103,7	60,9	-3,7	-1 639,2	100,0
2008 kokku	-3 415,3	122,6	630,0	-22,6	-2 785,3	100,0
I kv 2009	-410,0	45,0	-502,0	55,0	-912,0	100,0
II kv 2009	-112,5	24,0	-356,1	76,0	-468,6	100,0
III kv 2009	134,9	-251,7	-188,5	351,7	-53,6	100,0

Portfelliinvesteeringute kohustused vähenesid 2009. aasta III kvartalis 54 mln krooni võrra (vt tabel 31). Kui võlaväärtpaberitega seotud kohustused kahanesid 189 mln krooni võrra, siis omandiväärtpaberitega seotud kohustused suurenesid 135 mln krooni võrra. Kolmandas kvartalis kasvasid vaid muu sektori ettevõtete portfelliinvesteeringute kohustused. Samas vähenesid krediitiasutuste võlaväärtpaberitega seotud kohustused 254 mln krooni võrra. Investeeringufondide omandiväärtpaberiga seotud kohustused suurenesid 62 mln krooni võrra, mittefinantsettevõtete võlaväärtpaberite kohustused aga 70 mln krooni võrra. Riigiti kahanesid portfelliinvesteeringute kohustused peamiselt Suurbritannia ees, millele järgnesid Ameerika Ühendriigid, Holland, Küpros ja Läti (vt joonis 18 ja tabel 32).

Joonis 18. Portfelliinvesteeringute kohustuste kahanemine riigiti 2009. aasta III kvartalis

Joonis 19. Portfelliinvesteeringute nõuete kahanemine riigiti 2009. aasta III kvartalis

Portfelliinvesteeringute nõuded kasvasid vaadeldaval perioodil 2,3 mld krooni võrra, sealjuures suurenesid omandiväärtpaberite nõuded 0,8 mld ning võlaväärtpaberite nõuded 1,5 mld krooni võrra (vt tabel 33). Nõuete kasvu põhjustasid muu sektori ettevõtete investeeringud välismaistesse omandi- ja võlaväärtpaberitesse ning krediidiasutuste investeeringud välismaistesse võlaväärtpaberitesse. Muu sektori ettevõtetest tegid kindlustusseltsid ja pensionifondid investeeringuid võlaväärtpaberitesse 1,3 mld krooni ning omandiväärtpaberitesse 438 mln krooni väärtuses. Kui eelnevate kvartalite jooksul vähenesid valitsemissektori võlaväärtpaberinõuded miljardite kroonide võrra, siis III kvartalis vaid 319 mln krooni võrra. Riigiti suurenesid portfelliinvesteeringute nõuded peamiselt Euroopa Liidu riikide, eelkõige Hollandi, Prantsusmaa, Kreeka, Itaalia ja Hispaania vastu (vt joonis 19 ja tabel 32).

Tabel 32. Portfelliinvesteeringute struktuur riikide ühenduste järgi 2009. aasta III kvartalis

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
EL-27	-2 556,6	-33,6	111,6	62,7
SRÜ	89,8	-12,7	-3,9	23,7
Ülejäänud riigid	175,4	-7,3	-7,7	13,6
Kokku	-2 291,4	-53,6	100,0	100,0

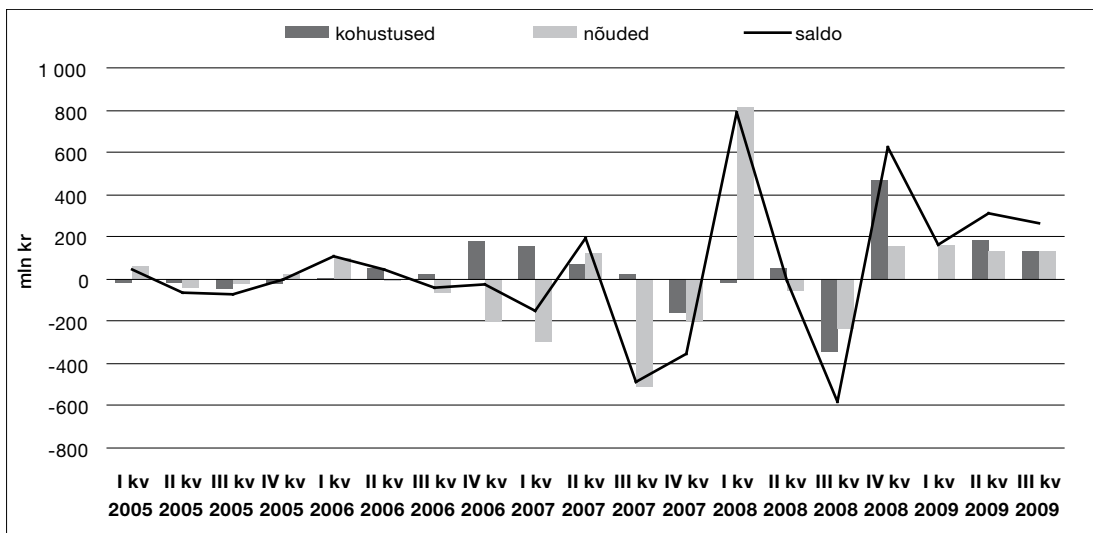
Tabel 33. Portfelliinvesteeringute nõuete struktuur

	Omandiväärtpaberid		Võlaväärtpaberid		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
I kv 2005	-1 373,5	37,2	-2 319,0	62,8	-3 692,5	100,0
II kv 2005	-1 243,1	48,3	-1 332,6	51,7	-2 575,7	100,0
III kv 2005	-1 467,8	31,8	-3 141,6	68,2	-4 609,4	100,0
IV kv 2005	-764,5	-1 289,2	823,8	1 389,2	59,3	100,0
2005 kokku	-4 848,9	44,8	-5 969,4	55,2	-10 818,3	100,0
I kv 2006	-1 231,6	22,0	-4 375,5	78,0	-5 607,1	100,0
II kv 2006	-1 057,9	60,9	-679,6	39,1	-1 737,5	100,0
III kv 2006	-670,7	8,9	-6 905,6	91,1	-7 576,2	100,0
IV kv 2006	-1 609,1	562,8	1 323,2	-462,8	-285,9	100,0
2006 kokku	-4 569,3	30,0	-10 637,5	70,0	-15 206,7	100,0
I kv 2007	-2 197,7	59,2	-1 516,6	40,8	-3 714,3	100,0
II kv 2007	-2 832,5	124,4	556,4	-24,4	-2 276,1	100,0
III kv 2007	-2 442,2	74,3	-845,1	25,7	-3 287,3	100,0
IV kv 2007	-216,4	-25,9	1 053,4	125,9	837,0	100,0
2007 kokku	-7 688,8	91,1	-751,9	8,9	-8 440,7	100,0
I kv 2008	1 539,9	98,0	32,1	2,0	1 572,0	100,0
II kv 2008	947,6	28,8	2 341,1	71,2	3 288,7	100,0
III kv 2008	-57,6	3,7	-1 493,5	96,3	-1 551,1	100,0
IV kv 2008	1 672,5	22,8	5 657,8	77,2	7 330,3	100,0
2008 kokku	4 102,4	38,6	6 537,5	61,4	10 639,9	100,0
I kv 2009	183,4	28,1	469,0	71,9	652,4	100,0
II kv 2009	-258,8	4,8	-5 177,1	95,2	-5 435,9	100,0
III kv 2009	-798,1	34,8	-1 493,3	65,2	-2 291,4	100,0

Tuletisinstrumendid

2009. aasta III kvartalis moodustas kapitali sissevool tuletisinstrumentide kujul 268 mln krooni. Tuletisinstrumentidega seotud nõuded vähenesid 134 mln krooni võrra, mille põhjustas peamiselt krediidasutuste poolt tuletisinstrumentidesse tehtud investeeringute vähenemine (vt joonis 20).

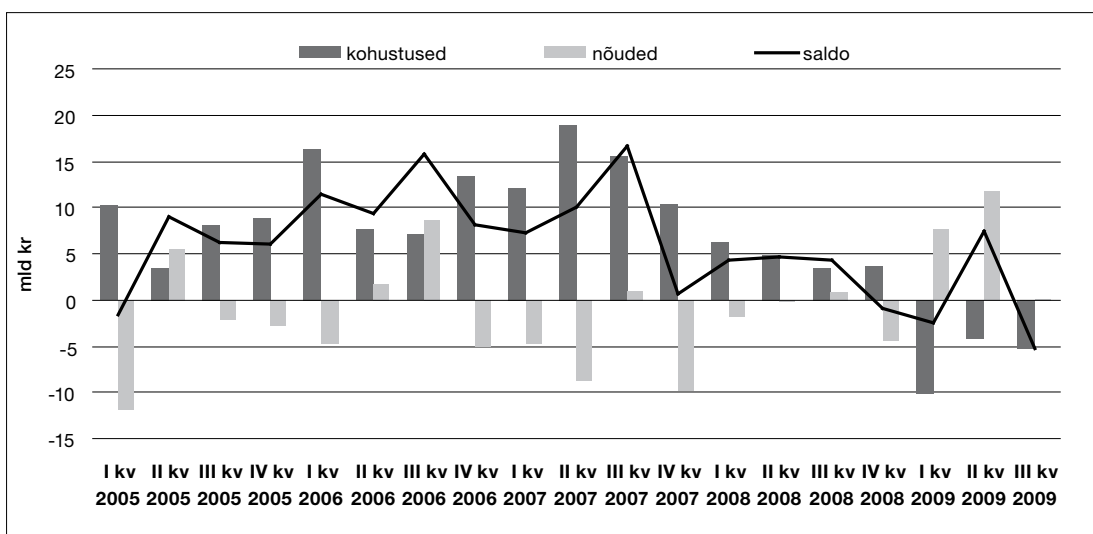
Riigiti vähenesid nõuded enim Soome, Suurbritannia ja Prantsusmaa vastu. Tuletisinstrumentidega seotud kohustused suurenesid vaadeldaval perioodil 134 mln krooni võrra. Kui krediidasutuste kohustused kahanesid 67 mln krooni võrra, siis muu sektori ettevõtete puhul kasvasid tuletisinstrumentidega seotud kohustused 200 mln krooni võrra. Riigiti suurenesid tuletisinstrumentidega seotud kohustused peamiselt Saksamaa ees.

Joonis 20. Tuletisinstrumendid

Muud investeeringud

Muude investeeringute netoväljavool ulatus III kvartalis 5,2 mld kroonini (vt joonis 21). Netoväljavool saavutati peamiselt tänu krediitiasutuste lühi- ja pikaajalise kapitaliga seotud kohustuste vähenemisele (vt tabel 34).

Joonis 21. Muud investeeringud

Tabel 34. Muud investeeringud tähtaja järgi (mln kr)

	Nõuded			Kohustused			Saldo		
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009
Pikaajaline kapital	730,2	98,7	-415,7	4 306,5	-305,0	-3 324,4	5 036,7	-206,3	-3 740,1
keskpank	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 043,9	0,0	0,0	0,0
valitsemissektor	-64,3	0,0	-23,7	-250,3	467,4	-394,2	-314,6	467,4	-417,9
krediidiasutused	899,7	184,7	-271,1	3 646,5	2 206,5	-2 622,7	4 546,2	2 391,2	-2 893,8
muud sektorid	-105,2	-86,0	-120,9	910,3	-2 978,9	-1 351,4	805,1	-3 064,9	-1 472,3
Lühiaajaline kapital	145,7	11 614,6	502,5	-929,7	-3 988,2	-1 978,3	-784,0	7 626,4	-1 475,8
keskpank	0,0	0,0	0,0	159,7	57,1	169,5	159,7	57,1	169,5
valitsemissektor	-161,7	386,8	-147,2	0,0	1,1	1,1	-161,7	387,9	-146,1
krediidiasutused	-1 432,7	10 956,1	219,2	-3 057,1	-5 459,8	-1 781,1	-4 489,8	5 496,3	-1 561,9
muud sektorid	1 740,1	271,7	430,5	1 967,7	1 413,4	-367,8	3 707,8	1 685,1	62,7
Kokku	875,9	11 713,3	86,8	3 376,8	-4 293,2	-5 302,7	4 252,7	7 420,1	-5 215,9

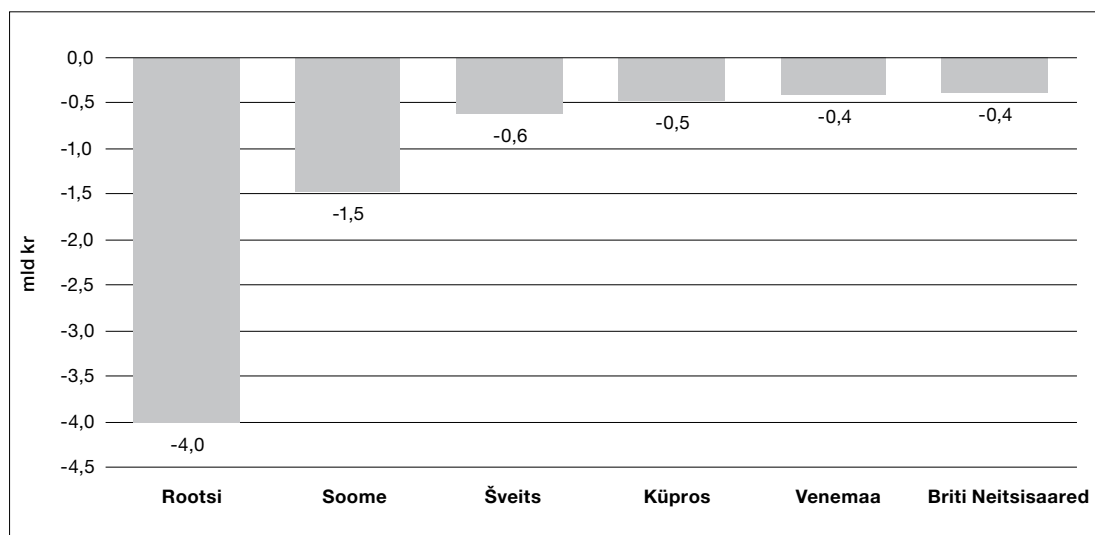
Tabel 35. Muude investeeringute kohustuste struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoitud		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
I kv 2005	617,1	6,1	5 172,6	50,9	1 326,0	13,0	3 054,7	30,0	10 170,4	100,0
II kv 2005	1 103,9	32,2	1 515,1	44,1	2 694,0	78,5	-1 880,7	-54,8	3 432,3	100,0
III kv 2005	753,0	9,2	13 601,0	165,8	-5 790,8	-70,6	-359,3	-4,4	8 204,0	100,0
III kv 2005	-840,6	-9,4	4 387,4	49,2	4 724,1	53,0	637,7	7,2	8 908,6	100,0
2005 kokku	1 633,4	5,3	24 676,1	80,3	2 953,3	9,6	1 452,4	4,7	30 715,3	100,0
I kv 2006	-416,2	-2,6	9 329,1	57,5	5 605,6	34,5	1 712,7	10,6	16 231,2	100,0
II kv 2006	1 366,4	18,1	2 132,1	28,3	5 183,6	68,8	-1 149,4	-15,3	7 532,8	100,0
III kv 2006	1 731,9	24,5	384,5	5,4	5 022,7	71,0	-63,2	-0,9	7 075,9	100,0
III kv 2006	503,4	3,8	7 387,6	55,6	5 269,2	39,6	137,8	1,0	13 298,1	100,0
2006 kokku	3 185,5	7,2	19 233,3	43,6	21 081,1	47,8	637,9	1,4	44 138,0	100,0
I kv 2007	-813,0	-6,7	7 993,7	65,9	4 355,5	35,9	588,1	4,9	12 124,3	100,0
II kv 2007	1 803,7	9,6	15 172,6	80,4	1 359,4	7,2	529,8	2,8	18 865,5	100,0
III kv 2007	-1 035,9	-6,6	10 222,0	65,4	7 805,5	49,9	-1 356,0	-8,7	15 635,6	100,0
III kv 2007	-297,9	-2,9	4 844,1	46,7	5 355,1	51,6	474,6	4,6	10 375,9	100,0
2007 kokku	-343,1	-0,6	38 232,4	67,1	18 875,5	33,1	236,5	0,4	57 001,3	100,0
I kv 2008	552,0	9,0	-744,8	-12,1	4 334,5	70,6	1 999,1	32,6	6 140,8	100,0
II kv 2008	1 300,2	26,7	162,7	3,3	3 432,9	70,4	-20,1	-0,4	4 875,6	100,0
III kv 2008	756,2	22,4	2 208,5	65,4	-313,1	-9,3	725,4	21,5	3 377,0	100,0
IV kv 2008	-2 298,1	-64,4	-504,7	-14,1	7 427,5	208,0	-1 053,9	-29,5	3 570,8	100,0
2008 kokku	310,3	1,7	1 121,7	6,2	14 881,8	82,8	1 650,5	9,2	17 964,2	100,0
I kv 2009	-2 529,6	25,0	-34,2	0,3	-8 435,1	83,3	877,9	-8,7	-10 120,9	100,0
II kv 2009	-172,6	4,0	-1 337,2	31,1	-3 633,5	84,6	850,1	-19,8	-4 293,2	100,0
III kv 2009	-1 431,3	27,0	-336,5	6,3	-2 866,5	54,1	-668,6	12,6	-5 302,8	100,0

Muude investeeringute kohustused kahanesid III kvartali jooksul 5,3 mld krooni võrra. Sealjuures vähenesid krediidiasutuste sularaha ja hoiustega seotud kohustused (sh pankadevahelised laenud) 2,7 mld krooni³ ning muu sektori ettevõtete kohustused 1,7 mld krooni võrra (vt tabel 35). Keskpannga pikaajalise

³ Alates 2008. aasta I kvartali andmetest näidatakse muudes investeeringutes pankadevahelisi laene sularaha ja hoiuste kirjel (varem pika- ja lühiajaliste laenude all). Euroala riikidele Euroopa Keskpannga poolt kehtestatud suunise ning euroalaväliste riikide suhtes kehtiva soovitusel tuleb laenude korral vahet teha laenusaaaja olemusel. Nimelt kui pankade ja mittepankade vahelised laenud muudes investeeringutes kajastuvad edasi laenude all, siis pankadevahelised laenud liigitatakse hoiuste alla.

kapitaliga seotud kohustused suurenesid 1 miljardi krooni võrra, mis on tingitud Rahvusvahelise Valuutafondi 2009. aasta augusti otsusest suurendada kõikidele liikmesriikidele suunatud SDRide emissiooni. SDRide emissioon kajastub ka maksebilansi reservide suurenemises. Peale sularaha ja hoiustega seotud kohustuste vähenesid ka krediidasutuste muu kapitaliga seotud kohustused 1,5 mld krooni võrra, mis olid muu hulgas tingitud väärtuspäeva ootavate väärtpaperite ostutehingute vähenemisest. Muu sektori ettevõtete kaubanduskrediidiga seotud kohustused kahanesid 1,4 mld krooni ning laenukohustused 432 mln krooni võrra. Eri-nevalt eelnevatest kvartalitest vähenesid valitsemissektori kohustused III kvartalis 345 mln krooni võrra, mis kajastab Euroopa Liidu fondidest saadud välisabi ärakasutamist. Riikide arvestuses kahanesid enim muude investeeringute kohustused Rootsi vastu (4 mld krooni), millele järgnesid Soome ja Šveits vastavalt 1,5 mld krooni ja 606 mln krooniga (vt joonis 22 ja tabel 36).

Joonis 22. Muude investeeringute kohustuste kahanemine riigiti 2009. aasta III kvartalis

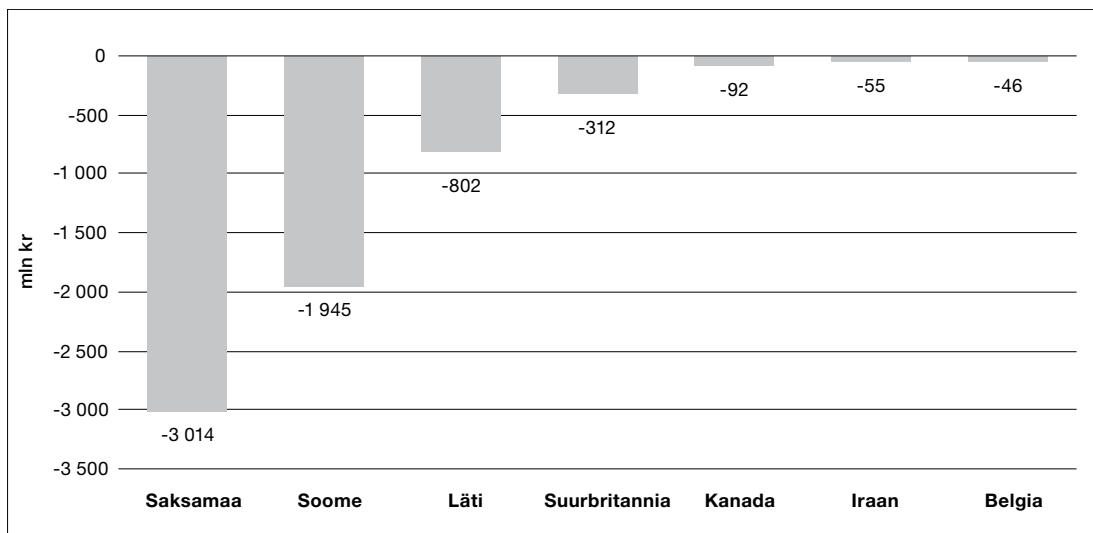
Tabel 36. Muude investeeringute struktuur riikide ühenduste järgi 2009. aasta III kvartalis

	Maht (mln kr)		Osatähtsus (%)	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
EL-27	1 023,0	-4 104,8	1 179,9	77,4
SRÜ	-900,5	-432,7	-1 038,6	8,2
Ülejäänud riigid	-35,8	-765,3	-41,3	14,4
Kokku	86,7	-5 302,8	100,0	100,0

Muude investeeringute nõuded vähenesid 2009. aasta III kvartalis vaid 87 mln krooni võrra, millest 675 mln krooni moodustasid muu sektori ettevõtete hoiustega seotud nõuded ning 487 mln krooni krediidi-asutuste muu kapitaliga seotud nõuded. Viimane oli analoogselt kohustustega tingitud muu hulgas väärtuspäeva ootavate väärtupaberite müügitehingute vähenemisest (vt tabel 37). Laenuõuded suurenesid 859 mln krooni ning kaubanduskrediidiga seotud nõuded 91 mln krooni võrra. Riigiti vähenes muu investeeringukapital peamiselt Saksamaa ja Soome suhtes, millele järgnesid Läti ja Suurbritannia (vt joonis 23). Laenukapitali nõuetest ja kohustustest annab täpsema ülevaate tabel 38.

Tabel 37. Muude investeeringute nõuete struktuur

	Kaubanduskrediit		Laenud		Hoiused		Muu kapital		Kokku	
	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)	Maht (mln kr)	Osatähtsus (%)
I kv 2005	-832,8	7,1	-2 862,2	24,2	-3 745,7	31,7	-4 365,2	37,0	-11 805,9	100,0
II kv 2005	-757,4	-13,6	-3 418,4	-61,3	5 582,9	100,1	4 170,3	74,8	5 577,4	100,0
III kv 2005	-1 488,3	72,4	1 405,9	-68,4	-2 145,3	104,3	171,2	-8,3	-2 056,5	100,0
IV kv 2005	1 121,4	-39,2	9 023,1	-315,7	-12 024,2	420,6	-978,8	34,2	-2 858,5	100,0
2005 kokku	-1 957,1	17,6	4 148,4	-37,2	-12 332,3	110,7	-1 002,5	9,0	-11 143,5	100,0
I kv 2006	-369,5	7,8	-2 328,7	49,2	-1 909,8	40,4	-124,3	2,6	-4 732,3	100,0
II kv 2006	-1 894,3	-108,6	1 771,7	101,5	1 272,9	73,0	594,4	34,1	1 744,7	100,0
III kv 2006	-322,1	-3,7	-614,5	-7,1	9 491,2	109,9	80,5	0,9	8 635,2	100,0
IV kv 2006	-943,0	18,5	-1 360,4	26,8	-2 569,9	50,5	-211,8	4,2	-5 085,2	100,0
2006 kokku	-3 528,9	-627,5	-2 531,9	-450,2	6 284,4	1 117,4	338,8	60,2	562,4	100,0
I kv 2007	-213,5	4,4	-1 136,8	23,7	-3 218,6	67,0	-235,2	4,9	-4 804,1	100,0
II kv 2007	-604,4	6,9	-5 001,2	57,0	-2 183,8	24,9	-978,4	11,2	-8 767,9	100,0
III kv 2007	-740,2	-68,7	1 273,0	118,2	-902,9	-83,8	1 447,4	134,4	1 077,2	100,0
IV kv 2007	916,6	-9,4	-5 228,3	53,4	-4 809,1	49,1	-673,9	6,9	-9 794,7	100,0
2007 kokku	-641,5	2,9	-10 093,3	45,3	-11 114,4	49,9	-440,1	2,0	-22 289,5	100,0
I kv 2008	-1 344,3	72,0	-2 656,6	142,2	2 185,6	-117,0	-52,7	2,8	-1 867,9	100,0
II kv 2008	-1 037,1	438,3	-542,6	229,3	1 524,4	-644,3	-181,3	76,6	-236,6	100,0
III kv 2008	-824,2	-94,1	4 000,7	456,8	-2 386,8	-272,5	86,1	9,8	875,8	100,0
IV kv 2008	1 520,8	-34,3	-2 767,8	62,4	-2 040,3	46,0	-1 145,8	25,8	-4 433,2	100,0
2008 kokku	-1 684,8	29,8	-1 966,3	34,7	-717,1	12,7	-1 293,7	22,8	-5 661,9	100,0
I kv 2009	1 695,2	22,2	-432,2	-5,7	7 097,9	93,0	-726,7	-9,5	7 634,3	100,0
II kv 2009	198,1	1,7	5 918,5	50,5	5 661,2	48,3	-64,2	-0,5	11 713,5	100,0
III kv 2009	-90,7	-104,6	-858,5	-990,2	688,6	794,2	347,3	400,6	86,7	100,0

Joonis 23. Muude investeeringute nõuete vähenemine riigiti 2009. aasta III kvartalis

Tabel 38. Laenukapitali nõuded ja kohustused (mln kr)

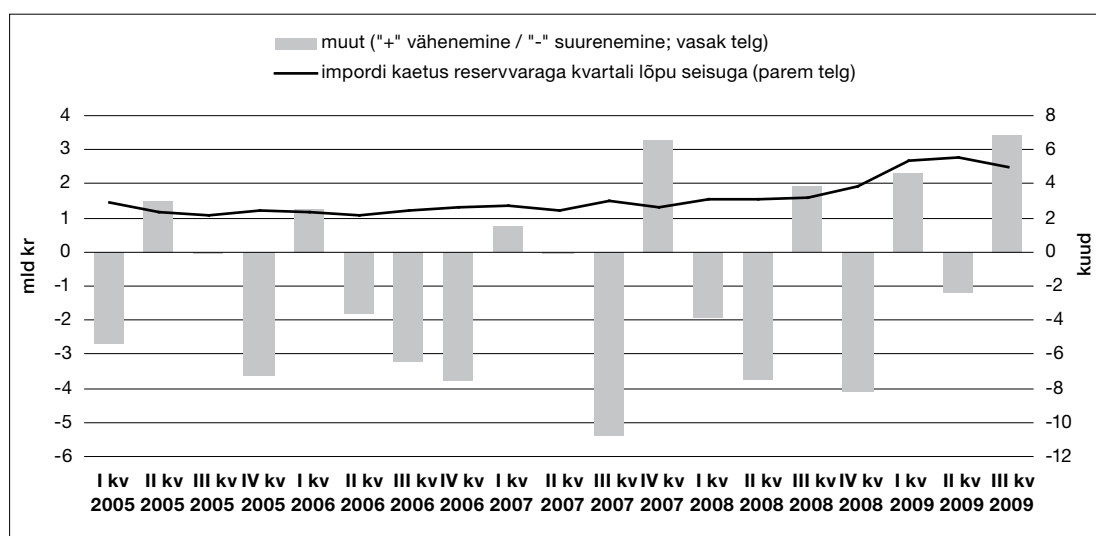
	Nõuded			Kohustused		
	Andmine	Tagastamine	Saldo	Saamine	Tagastamine	Saldo
I kv 2005	-13 043,5	10 181,3	-2 862,2	16 454,1	-11 281,6	5 172,6
II kv 2005	-6 872,6	3 454,2	-3 418,4	23 181,1	-21 666,0	1 515,1
III kv 2005	-19 205,2	20 611,1	1 405,9	40 909,3	-27 308,3	13 601,0
IV kv 2005	-38 435,7	47 458,8	9 023,1	44 894,7	-40 507,4	4 387,4
Kokku 2005	-77 557,0	81 705,4	4 148,4	125 439,2	-100 763,3	24 676,1
I kv 2006	-24 363,2	22 034,6	-2 328,7	40 352,3	-31 023,2	9 329,1
II kv 2006	-5 514,4	7 286,1	1 771,7	38 397,3	-36 265,2	2 132,1
III kv 2006	-4 097,5	3 483,0	-614,5	41 859,5	-41 475,0	384,5
IV kv 2006	-42 037,4	40 677,0	-1 360,4	62 260,4	-54 872,8	7 387,6
Kokku 2006	-76 012,5	73 480,7	-2 531,9	182 869,5	-163 636,2	19 233,3
I kv 2007	-53 466,9	52 330,2	-1 136,8	72 446,7	-64 453,0	7 993,7
II kv 2007	-90 414,2	85 413,0	-5 001,2	96 778,5	-81 605,9	15 172,6
III kv 2007	-116 748,6	118 021,6	1 273,0	110 177,2	-99 955,3	10 222,0
IV kv 2007	-135 853,8	130 625,5	-5 228,3	84 634,6	-79 790,4	4 844,1
Kokku 2007	-396 483,5	386 390,3	-10 093,3	364 037,0	-325 804,6	38 232,4
I kv 2008	-14 168,5	11 511,9	-2 656,6	32 813,0	-33 557,8	-744,8
II kv 2008	-12 546,3	12 003,6	-542,6	29 475,8	-29 313,1	162,7
III kv 2008	-9 575,6	13 576,3	4 000,7	20 882,9	-18 674,4	2 208,5
IV kv 2008	-11 659,3	8 891,5	-2 767,8	20 663,1	-21 167,8	-504,7
Kokku 2008	-47 949,7	45 983,3	-1 966,3	103 834,8	-102 713,1	1 121,7
I kv 2009	-11 173,6	10 741,5	-432,2	14 715,5	-14 749,7	-34,2
II kv 2009	-3 330,3	9 248,8	5 918,5	12 572,6	-13 909,8	-1 337,2
III kv 2009	-2 145,0	1 286,4	-858,5	11 089,2	-11 425,7	-336,5

Reservvarad

Maksebilansi reservvarad vähenesid III kvartali jooksul 3,5 mld krooni võrra (vt tabel 39). Impordi kaetusest reservvaradega annab ülevaate joonis 24.

Tabel 39. Reservvara muutuse struktuur

	Maht (mln kr)			Osatähtsus (%)		
	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009	III kv 2008	II kv 2009	III kv 2009
Kuld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SDRid	0,0	0,0	-1 044,2	0,0	0,0	-30,2
Sularaha ja hoiused	2 124,6	-3 873,5	1 742,4	110,2	327,1	50,4
Väärtpaberid	-1 205,3	2 830,9	2 142,2	-62,5	-239,1	62,0
omandiväärtpaberid	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
võlakirjad	-1930,4	8997,7	-12,2	-100,1	-759,9	-0,4
rahaturuinstrumentid	725,1	-6166,8	2154,4	37,6	520,8	62,3
Tuletisinstrumentid	0,4	0,9	1,3	0,0	-0,1	0,0
Muud nõuded	1 008,1	-142,5	613,7	52,3	12,0	17,8
Kokku	1 927,8	-1 184,1	3 455,5	100,0	100,0	100,0

Joonis 24. Kulla- ja välisvaluutareservide muut ja impordi kaetus reservvaraga

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA KOGUVÄLISVÖLG 30. septembril 2009

2009. aasta III kvartali jooksul vähenes Eestisse tehtud välisinvesteeringute positsioon ligi 6 mld krooni võrra (1%), moodustades 402 mld krooni (vt tabel 40). Välisinvesteeringute positsiooni rekordtaseme ehk 2008. aasta III kvartali lõpu seisuga võrreldes on positsioon kahanenud ligi 10%. Suurem osa Eestisse tehtud välisinvesteeringutest (56%) oli paigutatud finantsvahendusse, 17% kinnisvarasse, rentimisse ja äritegevusse ning väiksemas matus töötlevasse tööstusse ning hulgi- ja jaekaubandusse (vt tabel 41). Välisinvesteeringud pärinesid peamiselt Rootsist (36%) ja Soomest (22%). Välisinvesteeringute positsioon Eestis vähenes neljandat kvartalit järjest. Võrreldes teise kvartaliga põhjustas kolmanda kvartali languse otseinvesteeringute ja muu investeeringukapitali positsioonide kahanemine.

Tabel 40. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)

	30.06.2009	%	30.09.2009	%
VÄLISNÕUDED (VÄLISAKTIVA)	224 868,3	100,0	225 348,0	100,0
Otseinvesteeringud välismaal	72 268,6	32,1	72 662,3	32,2
Aksia- või osakapital ja reinvesteeritud tulu	46 671,6	20,8	48 060,0	21,3
Muu otseinvesteeringukapital	25 597,0	11,4	24 602,3	10,9
Portfelliinvesteeringud	48 387,3	21,5	52 917,1	23,5
Omandiväärtpaberid	14 077,1	6,3	16 835,4	7,5
Võlaväärtpaberid	34 310,2	15,3	36 081,7	16,0
Võlakirjad	20 923,7	9,3	21 812,7	9,7
Rahaturuinstrumendid	13 386,5	6,0	14 269,0	6,3
Tuletisinstrumendid	525,5	0,2	369,8	0,2
Muud investeeringud	61 621,8	27,4	60 763,1	27,0
Kaubanduskrediit	15 871,3	7,1	15 967,2	7,1
Laenud	12 280,6	5,5	13 132,3	5,8
Pikaajalised	9 500,5	4,2	9 953,0	4,4
Lühiajalised	2 780,1	1,2	3 179,4	1,4
Sularaha ja hoiused	28 703,1	12,8	27 960,7	12,4
Muud nõuded	4 766,8	2,1	3 702,8	1,6
Reservvara	42 065,0	18,7	38 635,7	17,1
VÄLISKOHUSTUSED (VÄLISPASSIVA)	407 924,2	100,0	402 166,9	100,0
Otseinvesteeringud Eestis	169 010,2	41,4	166 580,2	41,4
Aksia- või osakapital ja reinvesteeritud tulu	143 084,0	35,1	143 468,3	35,7
Muu otseinvesteeringukapital	25 926,2	6,4	23 111,9	5,7
Portfelliinvesteeringud	31 621,6	7,8	34 086,1	8,5
Omandiväärtpaberid	7 971,4	2,0	10 662,5	2,7
Võlaväärtpaberid	23 650,2	5,8	23 423,6	5,8
Võlakirjad	23 576,3	5,8	23 308,1	5,8
Rahaturuinstrumendid	73,9	0,0	115,5	0,0
Tuletisinstrumendid	959,7	0,2	1 099,0	0,3
Muud investeeringud	206 332,7	50,6	200 401,6	49,8
Kaubanduskrediit	12 044,9	3,0	10 602,4	2,6
Laenud	45 219,3	11,1	44 724,7	11,1
Pikaajalised	31 505,2	7,7	30 110,6	7,5
Lühiajalised	13 714,1	3,4	14 614,1	3,6
Sularaha ja hoiused	140 519,7	34,4	137 267,1	34,1
Muud kohustused	8 548,8	2,1	7 807,4	1,9
NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-183 055,9		-176 818,9	
Pikaajaline	-103 079,2		-98 149,7	
Lühiajaline	-79 976,7		-78 669,2	

Tabel 41. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Nõuded			Kohustused		
Tegevusalad					
	30.06.2009	30.09.2009		30.06.2009	30.09.2009
Finantsvahendus	58,9	59,5	Finantsvahendus	56,9	55,6
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	14,5	14,4	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	15,6	16,5
Avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus	6,8	6,7	Töötlev tööstus	7,6	7,8
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	6,4	6,5	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	7,3	7,0
Veondus, laondus ja side	5,8	5,8	Veondus, laondus ja side	4,4	4,9
Muud	7,6	7,1	Muud	8,1	8,2
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	30.06.2009	30.09.2009		30.06.2009	30.09.2009
Läti	13,0	13,1	Rootsi	36,3	35,5
Leedu	10,9	10,6	Soome	21,5	21,9
Saksamaa	9,0	8,2	Suurbritannia	6,4	6,4
Soome	6,5	6,1	Taani	4,4	4,4
Prantsusmaa	6,2	5,9	Holland	3,7	4,2
Ülejäänud riigid	54,5	56,2	Ülejäänud riigid	27,8	27,8
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

Tabel 42. Otseinvesteeringupositsioon tegevusalade ja riikide järgi (%)

Eestis			Välismaal		
Tegevusalad					
	30.06.2009	30.09.2009		30.06.2009	30.09.2009
Finantsvahendus	32,8	30,8	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	39,2	38,8
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	26,7	28,1	Finantsvahendus	33,3	33,8
Töötlev tööstus	15,1	15,5	Veondus, laondus ja side	12,6	12,4
Hulgi- ja jaekaubandus; remont	12,3	11,4	Hulgi- ja jaekaubandus; remont	5,2	5,5
Veondus, laondus ja side	4,9	5,9	Töötlev tööstus	3,8	3,8
Muud	8,2	8,3	Muud	5,9	5,6
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0
Riigid					
	30.06.2009	30.09.2009		30.06.2009	30.09.2009
Rootsi	37,9	37,1	Läti	30,3	31,6
Soome	23,2	24,5	Leedu	28,1	26,6
Holland	8,1	9,1	Küpros	11,3	10,7
Norra	3,3	3,4	Soome	4,9	5,6
Taani	3,4	3,0	Venemaa	4,6	4,4
Ülejäänud riigid	24,2	23,0	Ülejäänud riigid	20,8	21,2
Kokku	100,0	100,0	Kokku	100,0	100,0

Eestisse paigutatud välisinvesteeringute positsiooni struktuuris III kvartalis olulisi muutusi ei toimunud. Pisut langes muu kapitali osakaal ja kasvas portfelliinvesteeringute osatähtsus, moodustades vastavalt 50% ja 9%. Portfelliinvesteeringute kasvu tingis põhiliselt muude sektorite omandiväärtpaperite kohustuste suurenemine. Absoluutarvestuses vähenesid otseinvesteeringute ja muu kapitali positsioonid. **Eestisse tehtud otseinvesteeringute positsioon** hõlmas välisinvesteeringute positsioonist 41%. Kvartali jooksul vähenes see pisut enam kui 2 mld krooni võrra ja oli 2009. aasta III kvartali lõpus 167 mld krooni. Välismaiste otseinvesteeringute puhul olid eelistatumad tegevusalad finantsvahendus (31%), kinnisvara, rentimine ja äritegevus (28%), töötlev tööstus (16%) ning hulgi- ja jaekaubandus (11%; vt tabel 42). Eestisse paigutasid

otseinvesteeringuid põhiliselt Rootsi (37%) ja Soome (25%) investorid, väiksemas mahus ka Hollandi, Norra ja Taani investorid.

Eesti investorite välisinvesteeringute positsioon jäi III kvartali jooksul peaaegu muutumatuks ning oli kvartali lõpus 225 mld krooni. Nii nagu Eestisse tehtud välisinvesteeringute puhul, hõlmasid ka Eesti välisinvesteeringute positsioonis põhiosa finantsvahenduse (60%) ning kinnisvara, rentimise ja äritegevuse investorid (14%). Erinevalt Eestisse tehtud välisinvesteeringutest on aga Eesti investorite välisinvesteeringud paigutatud paljudesse erinevatesse riikidesse. Enim on eelistatud Lätti (13% välisinvesteeringute positsioonist), Leedut (11%) ning Saksamaad (8%).

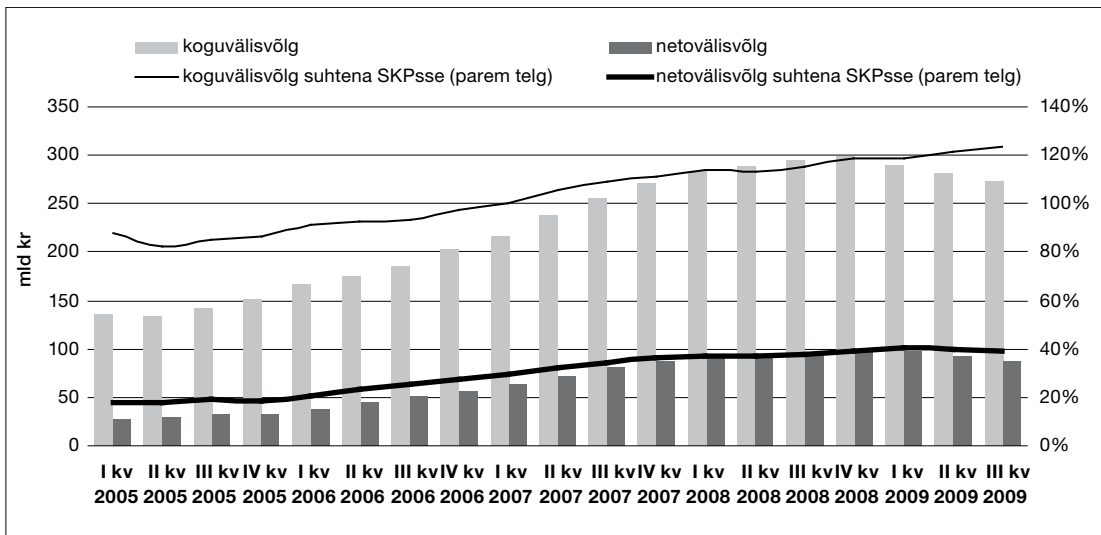
Eesti investorite välisinvesteeringute positsiooni struktuuris jäi otse- ja muude investeeringute osakaal samaks – vastavalt 32% ja 27% kogu positsioonist. Samas suurenes ligi 10% võrra portfelliinvesteeringute positsioon, moodustades välisnõuete positsioonist 24%. Kasv oli tingitud peamiselt muude sektorite omandiväärtpaberite ja võlakirjade nõuete suurenemisest. Reservvarad kahanesid kvartali jooksul 8% ning vastavalt vähenes ka nende osakaal välisnõuete positsioonis. **Välismaiste otseinvesteeringute positsioon** jäi enam-vähem eelmise kvartali tasemele ning oli kvartali lõpus 73 mld krooni. Aktiivsemad välismaale otseinvesteeringud olid kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (39%), finantsvahenduse (34%) ning veonduse, laonduse ja side investorid (12%; vt tabel 42). Ligi 60% Eesti otseinvesteeringutest oli paigutatud Lätti ja Leetu ning 11% Küprosele.

Väliskohustuste ülekaalu tõttu oli Eesti netoinvesteeringu positsioon 2009. aasta III kvartali lõpus 177 mld krooni ulatuses negatiivne, vähenedes kvartaliga 3%. Sellest 56% moodustas pikaajaline kapital.

Eesti kõigi sektorite võlakohustused kahanesid 2009. aasta III kvartali jooksul ligi 8 mld krooni võrra (3%) ja ulatusid kvartali lõpus 274 mld kroonini, ületades nelja viimase kvartali SKPd ligi 24% võrra. Koguvälisvõla vähenemise taga olid nii krediitiasutused, muud sektorid kui ka otseinvesteeringusuhetes olevate ettevõtete grupisene laenamine. Krediitiasutuste osakaal koguvälisvõlas oli 55%. Valitsemissektori võlg moodustas koguvälisvõlast ligi 4%. Võlaiseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe ehk netovälisvõlg vähenes 6% ehk 87 mld kroonini (vt tabel 43 ja joonis 25). Netovälisvõlg ulatus 39%ni SKPst. Koguvälisvõlg moodustas 68% väliskohustuste mahust. Jättes kõrvale otseinvesteeringuettevõtete grupisisesed võlad, hõlmasid 57% koguvälisvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuetest 29% olid pikaajalised nõuded.

Tabel 43. Välisvõlg (mln kr)

	30.06.2009	%	30.09.2009	%
VÖLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	10 536,0	3,7	10 132,1	3,7
Lühiajalised	3,0	0,0	4,1	
Pikaajalised	10 533,0	3,7	10 128,0	3,7
II. Keskpank	62,5	0,0	1 259,7	0,5
Lühiajalised	62,5	0,0	210,8	0,1
Pikaajalised		0,0	1 048,9	0,4
III. Krediidiasutused	155 772,7	55,4	150 727,4	55,1
Lühiajalised	72 835,2	25,9	70 672,1	25,8
Pikaajalised	82 937,5	29,5	80 055,3	29,3
IV. Muud sektorid	63 611,7	22,6	61 706,0	22,6
Lühiajalised	26 274,8	9,3	25 744,4	9,4
Pikaajalised	37 336,9	13,3	35 961,6	13,1
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	51 166,6	18,2	49 712,4	18,2
KOGUVÄLISVÕLG	281 149,6	100,0	273 537,6	100,0
VÖLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	15 068,1	8,0	14 849,2	8,0
Lühiajalised	3 339,7	1,8	4 987,3	2,7
Pikaajalised	11 728,4	6,2	9 861,9	5,3
II. Keskpank	41 993,6	22,2	38 560,4	20,7
Lühiajalised	37 816,7	20,0	33 358,4	17,9
Pikaajalised	4 176,9	2,2	5 202,0	2,8
III. Krediidiasutused	37 183,0	19,7	37 962,1	20,3
Lühiajalised	28 303,3	15,0	27 649,2	14,8
Pikaajalised	8 879,8	4,7	10 313,0	5,5
IV. Muud sektorid	43 676,6	23,1	44 017,9	23,6
Lühiajalised	31 283,6	16,6	29 888,6	16,0
Pikaajalised	12 393,0	6,6	14 129,3	7,6
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	50 837,4	26,9	51 202,8	27,4
VÖLANÕUDED KOKKU	188 758,8	100,0	186 592,4	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	4 532,1		4 717,0	
Lühiajaline	-2 379,5		4 983,2	
Pikaajaline	6 911,6		-266,2	
II. Keskpank	41 931,8		37 300,8	
Lühiajaline	37 754,8		33 147,6	
Pikaajaline	4 176,9		4 153,1	
III. Krediidiasutused	-118 589,7		-112 765,3	
Lühiajaline	-44 532,0		-43 022,9	
Pikaajaline	-74 057,8		-69 742,3	
IV. Muud sektorid	-19 935,1		-17 688,1	
Lühiajaline	5 008,9		4 144,2	
Pikaajaline	-24 944,0		-21 832,4	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-329,2		1 490,4	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-92 390,2		-86 945,2	

Joonis 25. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõlg